

BinnenBand

jaargang 15 nr. 66 - februari 2010

EEN BAND TUSSEN BINNENLANDS BESTUUR EN DE LOKALE BESTUREN

Subsidies voor zeven
stadsvernieuwings-
projecten

Thuis in de Stad-prijs 2009

Economische crisis en
impact op werkloosheid
in centrumsteden

Wonen op Wielen

Website lokale statistieken
vernieuwd

Goed lokaal en regionaal
bestuur in turbulente
tijden

Geolokaal

Eurocities

02/10

Wonen op Wielen

Vlaanderen kampt met een groot tekort aan woonwagenterreinen en doortrekkersplaatsen. De Vlaamse overheid ondersteunt gemeenten, OCMW's en sociale huisvestingsmaatschappijen die dergelijke terreinen aanleggen en biedt een subsidie die oploopt tot 90% van de installatiekosten.

Lees verder op pagina 10

colofon

BinnenBand
tweemaandelijks uitgave van het
Agentschap voor Binnenlands Bestuur
Vlaamse overheid

bestemd voor o.m. de gemeentebesturen,
de intergemeentelijke verenigingen,
de gemeentebedrijven,
de provinciebesturen en de OCMW's

verantwoordelijke uitgever

Guido Decoster, administrateur-generaal
Boudewijnlaan 30 bus 70, 1000 Brussel

hoofredactie

Katie Heyse - 02 553 39 90

redactieraad

Kris Coupé, Janneke Cocre,
Jeroen Dejonckheere, Tom Doesselaere,
Chris Rollewagen, Lieve Raiglot,
Martine Tobback, Karina Tastenhoye,
Veerle Van Vaerenbergh

lay-out

Sylvie Van de Waeter

coördinatie en eindredactie

afdeling Organisatie en Beheer

druk

Geers Offset, Gent

illustratie cover

Park Spoor Noord, Antwerpen

Afgiftekantoor Gent X

in dit nummer

- 3 Subsidies voor zeven stadsvernieuwingsprojecten
- 5 Thuis in de Stad-prijs
- 8 Economische crisis en impact op werkloosheid in centrumsteden
- 10 Wonen op Wielen
- 12 Website lokale statistieken vernieuwd
- 14 Goed lokaal en regionaal bestuur in turbulente tijden
- 18 Geolokaal: bijhouden van geografische gegevensbronnen
- 21 Eurocities
- 22 Parlementaire vragen
- 30 Sandra Beckers nieuw afdelingshoofd provinciale afdeling Limburg
- 30 Tot slot

Subsidies voor zeven stadsvernieuwingsprojecten

De Vlaamse Regering keurde op 30 oktober 2009 de projectsubsidies voor 7 stadsvernieuwingsprojecten goed. Het gaat in totaal over 17,5 miljoen euro financiële ondersteuning. Oudenaarde, Aarschot, Vilvoorde, Gent en Geel krijgen subsidiëring voor één project. Antwerpen krijgt groen licht voor twee projecten. Met het stadsvernieuwingsfonds ondersteunen we de inspanningen van steden om de stedelijke leefomgeving te verbeteren. Deze projecten vormen een hefboom voor nieuwe economische ontwikkeling en maatschappelijke of culturele vernieuwing. En dat geeft zuurstof aan een stad.

Via het stadsvernieuwingsfonds subsidieert Vlaanderen projecten van de 13 centrumsteden, de 21 provinciale steden en Brussel die een opmerkelijke verandering of dynamiek in een buurt of wijk teweeg brengen. De Vlaamse overheid kent subsidies toe volgens strenge kwaliteitscriteria: de kwaliteit van het architecturaal en stedenbouwkundig ontwerp, participatie van de buurtbewoners bij het ontwerpproces en een nauwe samenwerking met privé-ontwikkelaars. Een onafhankelijke en multidisciplinaire jury staat in voor de beoordeling en selectie van de projecten.

De 7 projecten zijn:

Oudenaarde "Scheldekop" met een subsidie van 3 miljoen euro

Het project wil de stad terug betrekken op haar ontstaansgrond: de Schelde. De kern van het project gaat om de valorisatie van de Scheldeoeveren en de herwaardering van het (schier)eiland Pamele; daar zijn vandaag al justitie en de federale politie gehuisvest. De oevers worden aangepakt en ingeschakeld in een meevoudig stedelijk, regionaal en landschappelijk netwerk van verkeer, recreatie, toerisme, natuurherstel en wonen. De kop van Pamele wordt een uitgelezen plek voor nieuw stedelijk wonen, omgeven door water en groen. Fiets- en voetgangersverbindingen zullen beide oevers met elkaar verbinden en de verknoping van Pamele met de stadskern herstellen.

Aarschot "Aarschot op sporen" met een subsidie van 2 miljoen euro

De stad speelt in op de opportuniteit van de aanleg van de "bocht van Leuven" waardoor het station van Aarschot een goede spoorverbinding krijgt met Brussel en anticipeert op het verdwijnen van zware industrie (de betoncentrale) nabij het centrum. Er komt een hoogwaardig bedrijventerrein dat vanuit een ruime omgeving goed bereikbaar zal zijn. Daarbij komen er 3 stedelijke verbindingen.

dingen: een voetgangersbrug over het spoor, een onderdoorgang onder het spoor en een passage onder de Demerbrug. Deze verbindingen zullen samen met het parkeerpark-evenementenplein als scharnierplek de huidige barrière van de spoorlijn doorbreken en voordien geïsoleerde stadsdelen op elkaar en op het stadscentrum betrekken. Samen met het Kapitein Gilsonplein zal de stationsomgeving uitgroeien tot de multimodale stadspoort van Aarschot.

Vilvoorde “Watersite-Molens” met een subsidie van 3 miljoen euro

Dit project maakt deel uit van het ambitieuze reconversieplan van de oude industriezone “Het Broek” gelegen tussen het Zeekanaal en de spoorweg Brussel-Mechelen vanaf de stadskern Vilvoorde tot aan de grens met Brussel. Dit project gaat over de uitbouw van een woongebied als strategische zet binnen dit ruimere kader. Belangrijk bij de vernieuwing van de site zijn de relaties met de woonkernen van Vilvoorde en Machelen, met de groene long van het Park Drie Fontein en aan de overzijde van het Zeekanaal, en met de op te waarden loop van de Zenne. Dit project zal een randstedelijke periferie naar nieuwe stedelijkheid loodsen en wil tegelijkertijd de toon zetten op het vlak van duurzaam bouwen en wonen. Een veelzijdige en kwaliteitsvolle woningtypologie en dito publieke ruimte staan op het programma. De participatieve opzet voorziet in uiteenlopende vormen van samenwerking tussen heel diverse actoren.

Gent “Bruggen naar Rabot” met een subsidie van 3 miljoen euro

Werken aan de 19e-eeuwse gordel, de strategische knoop tussen centrum en Gent-Noord, is werken aan de basisstructuur van de stad en blijft absoluut nodig. Met dit project wil Gent de woonwijken

Rabot en Blaisant opnieuw laten aansluiten met de stad en tegelijkertijd de eïgenheid van de wijk versterken. Bruggen naar Rabot zal maximaal gebruik maken van de geboden kansen, zoals de ligging in nabijheid van het stadscentrum, het water, belangrijke verkeersaders van verschillende niveaus, de aanwezigheid van ongebruikte open ruimte en leegstaande industriële panden. Het risico op gentrificatie is tijdig erkend en beheersbaar gehouden, onder meer door het activeren van de betrokkenheid van de bewoners. Ook komt er sociaal-culturele animatie met onder andere de tijdelijke invulling van ruimtes gedurende het realisatieproces.

Antwerpen “IGLO Intergenerationeel project Linkeroever” met een subsidie van 2 miljoen euro

De wijk Europapark, een naoorlogse modernistische hoogbouwwoonwijk, wordt herontwikkeld door een meervoudige aanpak: imagoverbetering, uitrusting en publieke ruimte, “wijkbranding” en regeneratieplan. Hierbij zal bijzondere aandacht gaan naar de vele jonge bewoners onder 18 jaar en de ouderen boven 65 jaar. Ook de combinatie wonen en welzijn vormt een belangrijk aandachtspunt. Andere woontypologieën komen in de wijk zoals woon-zorg-woningen. Ook de originele financieringsformule is opmerkelijk met een obligatielening voor bewoners die daardoor een woonrecht verwerven. Het project levert een opmerkelijke bijdrage vanuit Vlaanderen tot de internationale problematiek van de herwaardering en vernieuwing van de naoorlogse modernistische hoogbouwwoonwijk.

Geel “Geelodroom” met een subsidie van 3 miljoen euro

Dit project gaat voor de duurzame ontwikkeling van de stadskern en het westelijke stadsdeel tot over de Ring heen.

In een eerste fase ligt de klemtoon op de opwaardering van het echte stads-hart met haar publieke pleinen Markt en Werft. In de tweede fase staat de herinrichting van het westelijk stadsdeel tot over de Ring op de agenda. In de daaropvolgende en laatste fase wordt de integrale ontwikkeling van het stadsdeel tot stand gebracht.

Het voorliggend project bevat in hoofdzaak wonen in verschillende vormen, publieke ruimten, parkeren en diverse centrumfuncties. Op participatief vlak zoekt de stad naar een samenspel van ruimtelijke ontwikkeling, betere uitrusting, cultuurbeleid en gemeenschapsvorming.

Antwerpen “Eilandje: culturele as en Londen-Amsterdamstraat” met een subsidie van 1,5 miljoen euro

Het project “Culturele as en de Londen-Amsterdamstraat” kadert in de ontwikkeling van het Eilandje Fase I, dat een verlaten havengebied van 75 hectare duurzaam transformeert tot een levendige stadswijk bestaande uit drie verschillende deelwijken met een eigen identiteit: Montevideowijk, de Oude Dokken en Cadixwijk. Het gebied krijgt een verbinding met park “Spoor noord” over een fietsers- en voetgangersbrug. Cultuur is ruim aanwezig met het MAS, het Felixpakhuis en het “Red Star line memorial”. Het waterplan neemt recreatie op het water op. Het wonen is ruim aanwezig met meer dan 3.000 nieuwe woningen voor 10.000 nieuwe bewoners in de nieuwe woontorens, het wonen boven winkels en de invulprojecten in de Cadixwijk. De ontwikkeling van de kunstencampus en de kindercampus zorgt voor onderwijs, en horeca en handel komen er op de commerciële as Londen-Amsterdamstraat. Tot slot zullen de nieuwe tramlijn en de voetgangersbrug instaan voor een goede verbinding met de omringende stadsdelen. Zo is duidelijk dat de Londen-Amsterdamstraat een onmisbare schakel wordt om al deze ontwikkelingen mogelijk te maken.

Thuis in de Stad-prijs 2009

Op 7 december reikte de Vlaamse overheid voor de negende keer de "Thuis in de Stad"- prijzen uit. Net zoals de voorgaande jaren waren er drie categorieën. Een externe jury selecteerde de beste projecten.

De bedoeling van de prijs blijft drievoudig: steden belonen voor innovatieve realisaties, innovaties op het vlak van stedelijkheid stimuleren door geslaagde projecten onder de aandacht te brengen, en goede voorbeelden verzamelen om het stedenbeleid in de toekomst te stofferen en te inspireren.

Inzendingen van 2009

In categorie 1 dienden 7 steden een project in:

- Kortrijk: "Secret Gardens"
- Hasselt: "De oude dorpskern Kuringen in het nieuw"
- Oostende: "Stabilisé: een nieuwe omgevingsaanleg voor de nieuwe stad"
- Gent: "Knooppunt Keizerpark"
- Antwerpen: "Park Spoor Noord"
- Brugge: "Herinrichting van het Graaf Visartpark"
- Mechelen: "Herwaardering Sint-Katelijnestraat"

In categorie 2 dienden twee steden een project in:

- Hasselt: "Hasselt, niet alleen gratis bussen"
- Oostende: "Oprichting eerste autonoom gemeentebedrijf EOS in België met als enig doel om energiebesparing te maximaliseren"

In categorie 3 waren er 8 projecten:

- Hasselt: "Wijk Op-Stap"
- Roeselare: "Wijkhuis 't schuurtje"
- Kortrijk: "Energie K-Marke"
- Gent: "Wijk Elisabethbegijnhof-Papegaai - Buurtinitiatieven 'Wijk aan zet' en Netheidscharter Prinsenhof"
- Oostende: "Rondreizende tentoonstelling "Van de Coö gesproken: over mamzels, stongs en percenten. Een geschiedenis van S.E.O 1892-1981"
- Antwerpen: "De kaaien worden weer van ons - Communicatie- en participatietraject n.a.v. de heraanleg van de Scheldekaaien"
- Mechelen: "Global Fiësta"
- Vlaamse Gemeenschapscommissie (Brussel): "Brabantwijk beweegt! Gezondheidsportret"

Antwerpen Scheldekaaien

Winnaars

Categorie 1: een fysiek ruimtelijk project, waarbij meerdere aspecten van stedelijkheid aan bod komen

De beoordelingscriteria waren:

- Het vernieuwende karakter van het ingediende project en de herkenbare regiefunctie van de stad.
- Het project moet al gerealiseerd zijn of moet zo ver gevorderd zijn dat het op zijn waarde en effectiviteit beoordeeld kan worden.
- De positieve effecten op één of meerdere aspecten van leefbaarheid: huisvesting, stedelijke ruimte, mobiliteit, leefmilieu, plaatselijke economie, sociale cohesie, cultuur en democratisch besturen.
- De mate waarin de bevolking bij het concept en bij de realisatie van het project werd betrokken.
- De mate van partnerschap (horizontaal: publiek - publiek, publiek - privé, en verticaal: federale-regionale-lokale overheden).

De prijs in categorie 1 voor een bedrag van €125.000 werd toegekend aan de stad Antwerpen voor het project "Park Spoor Noord". *(zie illustratie cover)*

Een korte projectbeschrijving

Het project 'Park Spoor Noord' kadert binnen een gebiedsgerichte regie van de stad Antwerpen. Met dit project beoogt de stad de reconversie van een afgeleefd en verlaten spoorwegemplacement tot een stedelijk park met sport- en ontspanningsfaciliteiten en met nieuwe, publieke functies in de oude spoorweggebouwen. Het park is geopend in twee fasen: deel west in mei 2008 en deel oost in juni 2009. Het park is klaar en vanaf nu "voor iedereen".

Twee spoorweggebouwen (het opleidingsgebouw als kinderen- en jongeren-campus en de WDT-loods als sport- en evenementenhal) zijn nog in werf.

Vanaf de visieontwikkeling heeft een multidisciplinair team in dienst van de stad Antwerpen de realisatie van dit sociaal-ruimtelijke project geregisseerd. Dat team centraliseerde en coördineerde het hele project. Het team bereidde elke kleine en grote stap in het negen jaar durende project voor, onderbouwde die stappen, stimuleerde en stuurde hen constant naar een duidelijk einddoel.

In de eerste fase waren de stad Antwerpen, de NMBS/EIS, de subsidiërende overheden én de bewoners de belangrijkste spelers om over de herbestemming van de site te beslissen. De stad stemde eerst intern de visie gelijk om dan met een eenduidige visie te onderhandelen met de grondeigenaars NMBS/EIS.

In de tweede fase van het project breidde de stad de samenwerkingsverbanden uit:

- naar de Vlaamse Bouwmeester voor de open oproep-procedure (tot driemaal toe)

- naar het geselecteerde ontwerp-team Studio 03 (Bernardo Secchi – Paola Vigano) en het bureau Kromwijk & Iris Consulting. Dit bureau associeerde zich in de NV Studio Spoor Noord
- met de drie architectenbureaus voor de renovatie van de spoorwegloodsen
- met de verschillende uitvoerende aannemers, de Artesishogeschool, en de verschillende stadsdiensten voor het onderhoud en het beheer van het park

Het park is het afgelopen jaar heel druk bezocht, uiteraard vooral in het voorjaar, zomer en najaar. De keuze voor een groene en open bestemming, kortom een park, is duidelijk geen slag in het water. De enorme variatie in gebruikers, zowel naar nationaliteit, leeftijd als woonplek, toont het brede bereik van het park aan. Het park wordt in een recent krantenartikel omschreven als een 'coole plek zonder dresscode'. De verschillende evenementen die al plaats vonden, zoals theatervoorstellingen, markten en de zomerbar (van begin april tot einde oktober), tonen aan dat er naast het basisaanbod ruime mogelijkheden zijn om bijkomende activiteiten te organiseren, dit zowel overdekt (shelter) als in open lucht op alle tijdstippen van de dag.

Categorie 2: innovatief project voor een milieuvriendelijke stad, met focus op het terugdringen van luchtverontreiniging of geluidshinder

De beoordelingscriteria waren:

- het vernieuwende karakter van het project
- de mate waarin afstemming gezocht is met de betrokken bevolkingsgroepen (stadsbewoners, stadsgebruikers, ondernemers...);
- de duurzaamheid van het project
- de voorbeeldfunctie en overdraagbaarheid van het project

Voor categorie 2 is er jaarlijks een thema, voor de editie 2009 werd dit het thema milieuvriendelijke stad. De jury kende de prijs in 2009 niet toe.

Categorie 3: innovatieve bewoners-, buurt- en wijkinitiatieven die door de stad (h)erkend en gestimuleerd worden

De beoordelingscriteria waren:

- de actieve betrokkenheid van de stad bij de ontwikkeling, uitvoering en voortgangscotrole van de bewoners-, buurt- en wijkinitiatieven
- het vernieuwende karakter van het bewoners-, buurt- of wijkinitiatief
- de mate waarin het project leerkanalen biedt voor de stad
- de beoogde duurzaamheid van het project
- de voorbeeldfunctie en overdraagbaarheid van het project

In categorie 3 kende de jury de prijs toe aan het project Global Fiësta, ingediend door de stad Mechelen en aan het project "De kaaien worden weer van ons" - Communicatie- en participatietraject

n.a.v. de heraanleg van de Scheldekaaien, ingediend door de stad Antwerpen. Beide projecten ontvingen hiervoor een bedrag van €12.500.

Het Mechelse project Global Fiësta is het jaarlijkse wijkfeest van de wijk Tervuursesteenweg. Het feest vindt plaats in de sociale woonwijk rond de Mahatma Gandhistraat, dit jaar op zondag 5 juli 2009. Een werkgroep van bewoners en wijkwerkers organiseerde dit feest. De wijkmanager ondersteunde en begeleidde de werkgroep en zorgde voor de opvolging. Naast verschillende enthousiaste vrijwilligers hebben ook de wijkwerkers meegeholpen. Dat waren bijvoorbeeld de kinderen- en tienerwerkers, de leider van het dienstencentrum, de wijkmanager, de wijkinspecteur en de buurtsportmedewerker.

Met dit wijkfeest willen de organisatoren bewoners betrekken door specifieke doelgroepen te laten participeren bij het thema en aantonen dat in een multiculturele sociale woonwijk het samenwonen en samenleven aangenaam kan zijn voor iedereen.

Daarnaast willen zij het imago van de wijk opkrikken en op een aangename manier de bewoners kennis laten maken met de diversiteit van Mechelen. Het feest wil ook de netwerkvorming tussen bewoners stimuleren en heeft een educatief luik. In samenwerking met de Gemeentelijke Raad voor Ontwikkelingssamenwerking en de Dienst Ontwikkelingssamenwerking belicht het feest elk jaar een thema dat mensen tot nadenken stemt. Ook NGO's die rond thema's bezig zijn kunnen hun werking tonen.

Het project stelt diversiteit centraal en is geënt binnen een zeer moeilijke buurt. 'Global Fiësta' toont overduidelijk aan dat betrokkenheid op de buurt niet steeds in een negatieve relatie staat met de socio-economische achterstelling van de inwoners.

Het Antwerpse project "De Kaaien worden weer van ons" is een uitgebreid communicatie- en participatietraject in samenwerking met enkele bewonersgroepen en middenveldorganisaties rond de heraanleg van de Scheldekaaien. Het Autonoom Gemeentebedrijf Stadsplanning Antwerpen voerde de regie, in nauwe samenwerking met stadsdiensten Stedelijk Wijkoverleg en Marketing en Communicatie, de bewoners- en middenveldorganisaties Antwerpen aan 't Woord, ACW Antwerpen en UNIZO Antwerpen Stad, en de nv Waterwegen & Zeekanaal van de Vlaamse overheid.

"De Kaaien worden weer van ons" groeide als een gevarieerd communicatie- en inspraaktraject omtrent het voorontwerp masterplan voor de heraanleg van de Kaaien. De ontwerpers leverden het voorontwerp op in januari 2009. Het zwaartepunt van dit communicatie- en participatietraject lag in maart 2009 met 'De Kaaien op tafel' en 'De dagen van de Kaaien'.

Het doel van het project "De Kaaien worden weer van ons" is om zoveel mogelijk doelgroepen op lokaal en bovenlokaal niveau te betrekken bij dit stadsdeel in verandering. Dit om al van bij de aanvang van het project een zo groot mogelijk draagvlak te creëren voor de langetermijnvisie, het definitief masterplan communiceert die visie.

De heraanleg van de Scheldekaaien is voor de stad Antwerpen een zeer omvangrijk en langdurig project. Dat project belangt stadsbreed alle bewoners en ook gebruikers van buiten de stad aan en bepaalt het gezicht van de stad in grote mate. Een breed draagvlak is een noodzakelijke voorwaarde om dit project kwalitatief hoogstaand en efficiënt te realiseren. Dat kan enkel door van bij de start alle doelgroepen optimaal te betrekken.

Economische crisis en impact op werkloosheid in centrumsteden

De financieel-economische crisis veroorzaakt een serieuze impact op de werkloosheid. Maar welke groepen in de centrumsteden treft die crisis nu het meest en welke zijn hun kansen op de arbeidsmarkt?

De studiedienst van de VDAB heeft dit onderzocht en per centrumstad gedocumenteerd in een rapport op maat.

De studie bestudeerde specifiek de groep nieuwe werkzoekenden, die zich tussen september 2008 en mei 2009 bij de VDAB inschreven, met als bijkomende voorwaarde dat ze de 3 maanden voorafgaand aan hun inschrijving niet werkzoekend waren.

Laaggeschoolde werkzoekenden, minder snel toegenomen maar ook moeilijker terug toegang tot de arbeidsmarkt

In de centrumsteden is 31 tot 54% van de werkzoekenden laaggeschoold. Het aandeel laaggeschoolde werkzoekenden in de centrumsteden is dus ruimschoots in de meerderheid, met uitzondering van Leuven en Hasselt. Opvallend is dat het aandeel laaggeschoolde werkzoekenden vooral bij de aanvang van de crisis sterk is toegenomen. Tussen september 2008 en mei 2009 daalt het aandeel laaggeschoolde werkzoekenden in de meeste steden, behalve in Gent en Sint-Niklaas. In die periode stijgt het aandeel midden-geschoolden het sterkst. Over het algemeen sterkt het aandeel werkzoekenden van de hooggeschoolde dan ook; deze toename is echter minder uitgesproken dan voor middengeschoolden. De lichte daling van het aandeel laaggeschoolde werkzoekenden moeten wij natuurlijk in perspectief bekijken. Het aantal laaggeschoolde werklozen neemt nog steeds toe, alleen proportioneel minder snel dan

het aantal midden- en hooggeschoolde werkzoekenden. De crisis blijkt dus niet te hebben gezorgd voor een relatief grotere instroom van laaggeschoolden.

Voor de uitstroomkansen krijgen wij echter een heel ander verhaal. Voor de kans op een nieuwe job blijft het studieniveau van doorslaggevend belang. Hooggeschoolden vinden ook in crisistijden sneller terug een job dan laaggeschoolden. De uitstroomkansen voor de hooggeschoolden zijn het grootst in Roeselare, Brugge en Mechelen. Voor de laaggeschoolden liggen de beste kansen in Brugge.

De impact van de leeftijd: het aandeel jongere werkzoekenden daalt terug maar zij stromen wel minder vlot uit de werkloosheid dan voorheen, het aandeel 25- tot 50-jarige werkzoekenden is het sterkst toegenomen

60% van de werkzoekenden in de centrumsteden bestaat uit 25 tot 50-jarigen. Roeselare, Mechelen en Genk kennen het grootste aandeel werkzoekenden

jonger dan 25 jaar. Het aandeel jongere werkzoekenden is tussen september 2007-mei 2008 en september 2008-mei 2009 nagenoeg overal afgenomen. De leeftijds-klasse 25 tot 50 jaar blijkt het daarentegen in veel centrumsteden moeilijk te hebben. De stad Aalst waar het aandeel van deze leeftijdsklasse toenam van 57,1% tot 62,1% is hierbij de uitschieter. Bij de 50-plussers merken we dat het aandeel werkzoekenden ongeveer op hetzelfde niveau blijft.

Opvallend is ook hier dat jongeren, net zoals laaggeschoolden, het eerst zijn getroffen door de crisis, terwijl het aandeel werkzoekenden van middelbare leeftijd pas daarna in instantie ernstig toeneemt.

Uit de vergelijking van het aandeel werkzoekenden dat op het einde van de referentieperiode (eind mei 2009) nog steeds was ingeschreven met dat van een jaar eerder blijkt dat vooral de jongeren het niet onder de markt hebben. In veel centrumsteden steeg hun aandeel met meer dan 10%. Vooral Genk springt hier in het oog.

Oostende is de enige centrumstad die een daling laat optekenen van het aandeel werkzoekenden van meer dan 50 jaar die eind mei 2009 nog steeds waren ingeschreven in vergelijking met het vorige jaar. In Turnhout ging de situatie van deze oudere werkzoekenden er met ongeveer 10% het sterkst op achteruit.

Origine: de werkloosheid bij Maghrebijnen en Turken is trager gestegen, maar er is wel minder vlotte toegang terug tot de arbeidsmarkt

Personen van Maghrebijnse en Turkse origine kenden vooral bij de aanvang van de crisis een hoger risico op werkloosheid. In de periode september 2008-mei 2009 is het aandeel werkzoekenden uit de EU in alle centrumsteden het sterkst gestegen tegenover het voorgaande jaar. Dat duidt erop dat in die periode de werkloosheid sterker toegenomen is bij personen uit de EU dan bij andere groepen, in vergelijking met het voorgaande jaar. In een aantal gevallen blijft de toename relatief beperkt, maar in Leuven, Mechelen en Kortrijk neemt het aandeel van de EU-ers toch toe met meer dan 5 procentpunten.

De kansen op een job zijn wel nog steeds beduidend hoger voor personen uit de EU dan voor de andere categorieën. In heel wat centrumsteden blijken vooral de Maghrebijnen en Turken minder vlot opnieuw een job te vinden dan een jaar eerder. De enige uitzondering hierop is Aalst.

Besluit: de impact wordt breder en raakt meerdere lagen van de bevolking.

De financieel-economische crisis heeft in eerste instantie een zeer sterke impact gehad op de werkloosheid bij jongeren, laaggeschoolden en mensen van niet-Belgische origine. In de periode september 2008-mei 2009 is er echter vooral een stijging van het aandeel middengeschoolde en 25- tot 50-jarige werkzoekenden, en werkzoekenden met Europese origine. De werkloosheid raakt nu meerdere groepen en profileert zich ook sterker bij mannen dan bij vrouwen. Alleen hooggeschoolden en 50-plussers kennen proportioneel een iets beperktere werkloosheidsstijging dan andere groepen.

Voor de uitstroomkansen, het terug terecht kunnen raken op de arbeidsmarkt, liggen de kaarten anders. Jongeren, laaggeschoolden en mensen van niet-Belgische origine blijken immers nog steeds het minst vlot uit te stromen uit de werkloosheid.

Meer info

De studiedienst van de VDAB heeft deze gegevens gedetailleerd en meer in de diepte uitgewerkt per centrumstad. De rapporten per centrumstad kan u vinden op <http://vdab.be/trends/crisis>.

Met dank aan de studiedienst van de VDAB.

Wonen op Wielen

Tekort aan woonwagenterreinen in Vlaanderen

Vlaanderen kampt met een groot tekort aan woonwagenterreinen en doortrekkersplaatsen. De Vlaamse overheid ondersteunt gemeenten, OCMW's en sociale huisvestingsmaatschappijen die dergelijke terreinen aanleggen en biedt een subsidie die oploopt tot 90% van de installatiekosten. Om initiatiefnemers te ondersteunen is er nu de vernieuwde brochure "Wonen op Wielen: woonwagenterreinen aanleggen en beheren, een handleiding".

Woonwagengewoners: wie zijn zij?

Woonwagengewoners zijn mensen met een nomadische cultuur die zich legaal in België bevinden en die traditioneel in een woonwagen wonen of gewoon hebben.

Woonwagengewoners (de Voyageurs, de Manoesjen en Roms) vormen een groep met een eigen cultuur. Zij zijn niet enkel met elkaar verbonden door het feit dat zij in woonwagens wonen, maar ook door hun muziek, waarden en normen. Net als andere etnisch-culturele minderheden vragen zij respect. Familie en gezin nemen in hun leven een zeer belangrijke plaats in.

Het gaat om een groep die erg kwetsbaar is. Door hun nomadenachtergrond leven zij immers geïsoleerd van andere mensen. Zij hebben minder onderwijsmogelijkheden en kinderen missen de contacten met leeftijdsgenootjes uit de buurt. Ouders leven zonder veel zekerheden en verrichten dikwijls ongezond en onregelmatig werk. Dit maakt hun dagelijkse leven moeilijk. Zij hebben meer gezondheidsproblemen en een lagere levensverwachting.

Naar schatting leven er in het Vlaams en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 8000 Voyageurs, 1200 Manoesjen en 800 Roms¹. Woonwagengewoners zijn in kleine aantallen aanwezig in een gemeente, soms nog op verspreide plaatsen. De woonwagenproblematiek is complex en de leef- en denkwijze van de woonwagengewoners is weinig gekend.

De situatie in Vlaanderen

Wonen is een van de meest elementaire levensbehoeften van de mens. Dat is niet anders voor Voyageurs en Zigeuners. Zij wonen in een woonwagen in plaats van in een bakstenen huis en zijn dus niet op zoek naar een bouwgrond of sociale woning. Zij vragen wel legale, degelijke woonwagenterreinen waar zij in familieverband kunnen wonen.

Er zijn verschillende soorten woonwagenterreinen. In de eerste plaats zijn er de residentiële woonwagenterreinen: zij zijn geschikt voor een permanent verblijf of een winterverblijf. In de tweede plaats zijn er de doortrekkersterreinen, ingericht voor een geregeld maar tijdelijk gebruik gedurende kortere periodes. In laatste instan-

tie zijn er dan nog de pleisterplaatsen. Dit kunnen bijvoorbeeld lege parkeerterreinen zijn, een ongebruikt stuk grond of een doodlopende straat waar woonwagens voor een korte periode terecht kunnen.

Er zijn echter nog steeds te weinig legale woonwagenterreinen in Vlaanderen. In 2003 woonden naar schatting 850 woonwagengezinnen daadwerkelijk in een woonwagen of caravan. Tegen 2010 wordt een aangroei verwacht tot ongeveer 1100 gezinnen. Momenteel beschikt Vlaanderen samen met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest over 474 standplaatsen op 30 residentiële woonwagenterreinen (ingericht voor permanente bewoning). Slechts goed de helft van de permanente woonwagengewoners kan dus terecht op een openbaar woonwagenterrein. De andere gezinnen zijn aangewezen op niet-gereguleerde privé-terreinen die zij huren of kopen. Voor de ongeveer 1000 doortrekkende gezinnen die Vlaanderen jaarlijks aandoen zijn er momenteel vijf doortrekkersterreinen, samen goed voor 80 standplaatsen. Daarnaast hebben enkele gemeenten een regeling voor de opvang van doortrekkers op pleisterplaatsen.

¹Schatting van het Vlaams Minderhedencentrum (oktober 2003).

Een gedeelde verantwoordelijkheid

Belangrijk is dat het beleid inzake woonwagengewoners een gedeelde verantwoordelijkheid is. Zo is de woonwagen sinds 2004 als volwaardige woonvorm opgenomen in de Vlaamse Wooncode en neemt de Vlaamse overheid verschillende initiatieven om het tekort aan standplaatsen in te vullen.

Immers, hoewel het aanleggen, onderhouden en beheren van woonwagenterreinen tot de taken van de gemeenten en provincies behoren, is het de verantwoordelijkheid van de Vlaamse overheid om richtinggevend, stimulerend en ondersteunend op te treden. Hiertoe werd in 1997 de Vlaamse Woonwagencommissie opgericht. Deze bestaat uit vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid, de verschillende provincies en woonwagengewoners zelf. Zij heeft tot doel een globale planning voor de inplanting van woonwagenterreinen systematisch en doordacht aan te pakken. In functie hiervan formuleert zij voorstellen, geeft zij advies en schrijft zij richtlijnen.

Tot 90% subsidie

Zoals wij hierboven schreven, vormt de grote woononzekerheid hét centrale probleem van woonwagengewoners. Een probleem dat een grote impact heeft op hun identiteitsbeleving en verstrekkende gevolgen heeft voor hun kansen binnen andere levensdomeinen (onderwijs, tewerkstelling...).

De bestaande residentiële terreinen zijn overbevolkt: dit tast de leefbaarheid, niet alleen voor de woonwagengewoners zelf, maar voor de hele buurt aan. Het standplaatsenbeleid, namelijk de creatie van voldoende en degelijke legale woonwagenterreinen, is dan ook een prioritaire doelstelling van het Vlaamse minderhedenbeleid.

De belangrijkste hefboom waarover de Vlaamse overheid beschikt om onder andere de openbare besturen (gemeenten, OCMW's, provincies, intercommunales) en huisvestingsmaatschappijen tot de realisatie van een woonwagenterrein aan te zetten, is de subsidiëring van de aanleg van woonwagenterreinen. Op basis van het subsidiebesluit van 12 mei 2000 (besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2000 houdende de subsidiëring van de verwerving, de inrichting, de renovatie en de uitbreiding van woonwagenterreinen voor woonwagengewoners, Belgisch Staatsblad van 10 augustus 2000) kan de Vlaamse overheid subsidies verlenen om openbare woonwagenterreinen (zowel residentiële als doortreksterreinen) te verwerven, in te richten, te renoveren en uit te breiden tot 90% van de kosten.

De informatiebrochure

Lokale verantwoordelijken stellen regelmatig vragen over de verschillende modaliteiten en kosten voor de aanleg van woonwagenterreinen. Daarom gaf de Vlaamse overheid in september 2001 de brochure Wonen op Wielen: de nood aan woonwagenterreinen in Vlaanderen uit. Anno 2009 was het nodig deze brochure te actualiseren en aan te passen. De nieuwe editie van "Wonen op Wielen" is volledig herwerkt en vormt een praktische handleiding voor wie een woonwagenterrein wil aanleggen en beheren en geeft een antwoord op vragen als:

- Wat is een woonwagen?
- Wie woont in een woonwagen?
- Wie legt een woonwagenterrein aan?
- Waar en hoe plaats je een woonwagen?
- Hoe vraag je subsidies aan?
- Hoe richt je een woonwagenterrein in? Hoe beheer je het?

Met de stappenplannen en checklists vormt het een overzichtelijk en gebruiksvriendelijk instrument, dat daarenboven is aangevuld met achtergrondinformatie en leerrijke praktijken.

Ook het besluit van de Vlaamse Regering over de subsidiëring van woonwagenterreinen en nuttige doorverwijsadressen helpen u wegwijs in deze materie.

Bij de brochure hoort nu ook een cd met duidelijke foto's en een beknopte handleiding voor de aanleg van een woonwagenterrein. Deze brochure is onmisbaar voor lokale en provinciale besturen en sociale huisvestingsmaatschappijen. Maar ook woonwagengewoners of andere geïnteresseerden vinden er nuttige informatie.

Meer info

U kan deze brochure bestellen of downloaden via www.vlaanderen.be/publicaties. De brochure kunt u ook raadplegen op www.integratiebeleid.be. Voor bijkomende informatie kan u terecht bij Caroline Stremmerch en Eva De Troyer (woonwagenbeleid@bz.vlaanderen.be).

Website lokale statistieken vernieuwd

Op www.lokalestatistieken.be kunt u terecht voor allerhande statistische informatie over de gemeenten, de steden en de provincies. Van cijfers en statistieken over inwoners en ondernemingen tot reeksen over vrijwel alle beleidsdomeinen zoals wonen, ruimtelijke ordening, milieu, welzijn, cultuur... De gebruiker kan zelf rapporten aanmaken met de gegevens die hij selecteert.

Recent is de site hernieuwd en zijn er een aantal nieuwe mogelijkheden om de gegevens te raadplegen toegevoegd. In dit artikel krijgt u een overzicht van wat er op de site te vinden is.

Portaal voor statistische info op gemeentelijk aggregatieniveau

De cijfers op de site bieden een rijke bron van informatie voor de lokale en provinciale besturen. Zij kunnen ze hanteren bij het uitteken van het lokale beleid. Op deze wijze is het beleid onderbouwd met het nodige cijfermateriaal en kan de lokale bestuurskracht versterkt worden.

De site is een samenwerkingsverband tussen de Studiedienst van de Vlaamse Regering, het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, de Vereniging van Vlaamse Provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Met het aanbieden van deze site willen de partners bijdragen tot de systematische uitbouw van een algemene toegang tot databanken en statistieken ter ondersteuning van de bestuurskracht van de verschillende bestuursniveaus. De site wil uitgroeien tot de referentiesite waar alle officiële statistieken over het lokale niveau te vinden zijn. De info biedt de besturen de mogelijkheid om onderling te gaan benchmarken met besturen met een gelijkaardig profiel.

Rondleiding door de site

De site biedt de statistische info op verschillende manieren aan. Afhankelijk van waarnaar u op zoek bent, kiest u voor de ene of de andere voorstellingswijze.

Cijfers per beleidsdomein

Voor 15 beleidsdomeinen worden cijferreeksen aangeboden. Deze gegevens beschrijven de kenmerken en situaties in alle 308 Vlaamse gemeenten en ook in

de Brusselse gemeenten. Volgende reeksen zijn beschikbaar:

- algemeen
- arbeidsmarkt
- bestuurszaken
- cultuur
- demografie
- economie
- energie
- landbouw
- milieu en natuur
- mobiliteit
- onderwijs en vorming
- ruimtelijke ordening
- toerisme
- welzijn en kansarmoede
- wonen

Kant-en-klare rapporten

Per beleidsdomein kunnen de gegevens op verschillende manieren worden opgevraagd. Er is daarbij rekening gehouden met de behoeften van de verschillende gebruikers. De hoeveelheid en aard van de brondata bepalen of alle ontsluitingsmogelijkheden kunnen aangeboden worden. U zult vaststellen dat dit voor de 15 beleidsdomeinen erg verschillend is.

In de kant-en-klaar rapporten vindt u de basiscijfers van het beleidsdomein dat u kiest. Het is de meest eenvoudige manier om cijfers op te vragen. U kiest voor het gevraagde statistische gegeven het gewenste niveau waarvoor u een rapport wenst. De beschikbare niveaus zijn gemeente, arrondissement, provincie, gewest, 13 centrumsteden, RESOC, Vlaamse Rand en VRIND-classificatie.

Maak zelf een rapport

U kunt ook zelf een rapport aanmaken. Dit geeft u meer mogelijkheden om zelf uit te maken welke gegevens u in het rapport wenst te zien. Via de optie drill through (doorklikken) kunt u voor de aanwezige

reeksen zelf tabellen oproepen door door te klikken op de dimensies (woonplaats, geslacht, leeftijd,...). Dit vraagt enige ervaring. Bijvoorbeeld: ik wil de gegevens per gemeente of enkel per provincie, ik wens totale cijfers of cijfers per geslacht en zo verder.

Kubussen

Aan de hand van de module kubussen kunt u nog meer rapporten samenstellen en een eigen rapport opbouwen. Werken met een kubus vergt wel enige kennis en inspanning. Dit is een toepassing voor veelgebruikers en statistici-analisten die meer complexe vragen moeten beantwoorden of die specifieke rapporten op maat willen aanmaken. Op de site vindt u een aanvraagformulier om met kubussen te kunnen werken.

Projecten

In de projecten zijn voorgemaakte rapporten opgenomen rond diverse thema's. Interessant voor de lokale besturen zijn de gemeentelijke profielschetsen. Voor elke gemeente is een profielschets beschikbaar. Aan de hand van een beperkte set indicatoren wordt een gemeente geportretteerd. De indicatoren geven een beeld van de verschillende beleidsdomeinen waarrond in een gemeente gewerkt wordt. Het laat u als beleidsma-

ker toe om in een oogopslag een beeld te krijgen van uw gemeente. Op de site klikt u de gewenste gemeente aan en de profielschets voor die gemeente wordt geopend.

Voor volgende beleidsdomeinen zijn er indicatoren opgenomen in de profielschets:

- beleidsorganen
- bevolking
- diversiteit
- grondgebied
- onderwijs
- welzijn en armoede
- cultuur en Jeugd
- veiligheid
- huisvesting
- werkgelegenheid
- economie
- milieu en energie
- mobiliteit
- bestuurskracht

In 2010 worden alle profielschetsen geactualiseerd. Voor de indicatoren worden meer recente gegevens ingevuld. De methodiek van de aanmaak wordt ook aangepast. De aanpassingen zullen ertoe leiden dat de gegevens gebruikt voor de aanmaak van de profielschetsen op regelmatige tijdstippen worden geactualiseerd. Dit was nu niet het geval.

Meer info

www.lokalestatistieken.be

Raad van Europa

Goed lokaal en regionaal bestuur in turbulente tijden de uitdaging tot verandering

In Utrecht vond naar tweejaarlijkse gewoonte van 15 tot 17 november 2009 de 16e ministeriële conferentie over lokale en regionale overheden plaats. In de marge van die conferentie had een vergadering van het European Committee for Local and Regional Democracy (CDLR) plaats. Een personeelslid van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur vertegenwoordigt Vlaanderen in dit comité.

In dit artikel wordt verslag gegeven van de vermelde conferentie. In een volgend nummer zal toelichting worden gegeven over de werking van de Raad van Europa en zijn belang voor de lokale en regionale besturen. De ministeriële conferentie is een hoogtepunt en een consolidatiemoment binnen de Raad van Europa. Dit verslag geeft een beeld van het verloop en de inhoud van dergelijke bijeenkomsten en over wat leeft binnen de Raad van Europa inzake de lokale en de regionale democratie.

De Belgische delegatie was samengesteld uit vertegenwoordigers van de drie gewesten en van de Duitstalige Gemeenschap. Minister-president Karl-Heinz Lambertz van de Duitstalige Gemeenschap was, zoals tussen de Belgische partners werd afgesproken, de Belgische delegatieleider.

Ter voorbereiding van de ministeriële conferentie werden door het CDLR het ontwerp van *Additioneel Protocol betreffende de democratische deelname op het lokaal niveau bij het Europees Handvest inzake Lokale Autonomie* en het ontwerp van *Derde Protocol betreffende Euroregionale samenwerkingsgroeperingen (Euroregional Co-operation Groupings)* bij de Europese Kaderovereenkomst van Madrid inzake Grensoverschrijdende Samenwerking opgemaakt. Beide ontwerpen werden ter ondertekening aan de ministers in Utrecht voorgelegd.

Kiviniemirapport over toekomst lokale en regionale democratie in Raad van Europa

Tijdens de vorige – 15de – ministeriële conferentie (14-16 oktober 2007, Valencia) werd mevrouw Kiviniemi, Fins minister bevoegd voor lokale besturen, belast met het opstellen van een rapport over de toekomst van de lokale en de regionale democratie in de Raad van Europa. Voor de voorbereiding van haar rapport heeft zij twee consultatierondes met haar collega's ministers en ambtenaren gehouden.

Zij stelde haar rapport voor op de conferentie in Utrecht. **Haar rapport bevat de volgende vier pijlers:**

1. Sterker eigenaarschap door de lidstaten
2. Verbeterde samenwerking met andere internationale spelers
3. Verhoogde organisatorische flexibiliteit en efficiëntie
4. Opening

Voor elk van de **vier pijlers** worden concrete realisatievoorstellen gepresenteerd:

1. Sterker eigenaarschap door de lidstaten

- Meer gebruik maken van de diensten en de expertise betreffende lokale en regionale democratie van de Raad van Europa.
- Een hogere graad van betrokkenheid van de lidstaten door een actieve betrokkenheid in de werkzaamheden van de werkgroepen.
- Het gebruik van rapporteurs moet een standaardpraktijk worden.
- Open houden van informele kanalen tussen de ministeries en de leden van het Congres van Lokale en Regionale Overheden;

- De promotie van de lokale en de regionale democratie via de verenigingen van lokale (en/ of regionale) overheden.

2. Verbeterde samenwerking met andere internationale spelers

- Coördinatie, informatie-uitwisseling en gezamenlijke thematische projecten met andere internationale en supranationale instellingen zoals de UNO, de OESO en de Europese Unie.

3. Verhoogde organisatorische flexibiliteit en efficiëntie

- Concentratie van de activiteiten in de gebieden waar het meest een toegevoegde waarde kan gevonden worden.
- Goede samenwerking met het Congres. De identificatie van uitdagingen, doelen en acties kan veel voordeel halen uit de input van het Congres. De "lokale en regionale democratie" agenda van de Raad van Europa zou zoveel mogelijk een weerspiegeling moeten zijn van een gemeenschappelijke afspraak tussen de ministers en de vertegenwoordigers van de lokale overheden. Het Congres en de Ministeriële Conferentie zouden hun dialoog over de opstelling van de agenda moeten verbeteren.
- Het Congres en het CDLR zouden samen het concept van monitoring van de lokale en de regionale democratie in de lidstaten moeten verbeteren.

4. Opening

- Het creëren van een allesomvattende communicatiestrategie voor het CDLR in partnerschap met de ministeries van de lidstaten.
- Openen naar de "civic society".

Overzicht vooruitgang

Er wordt een overzicht gegeven van de vooruitgang in de volgende dossiers:

- Implementatie van de Boedapest Agenda door de Raad van Europa en de lidstaten: de 14de Ministeriële Conferentie (februari 2005, Boedapest) heeft een agenda voor goed lokaal bestuur voor de periode 2005-2010 opgesteld. Tijdens de Ministeriële Conferentie in Valencia werd de agenda geactualiseerd. De Boedapest agenda heeft betrekking op vier belangrijke gebieden van de lokale en regionale democratie:
 - het juridische kader en de institutionele structuur van de lokale en de regionale overheden
 - lokale en regionale financiën en openbare diensten
 - democratische participatie en openbare ethiek op lokaal en regionaal niveau
 - grensoverschrijdende en inter-territoriale samenwerking tussen lokale en regionale overheden
- Strategie voor innovatie en goed bestuur op lokaal niveau
- Europese Lokale Democratie Week
- Centrum voor Expertise voor de Hervorming van het Lokaal Bestuur
- Samenwerkingsprogramma's

Debat over impact economische crisis op lokale besturen, grensoverschrijdende samenwerking en belangrijkste uitdagingen over lokale en regionale democratie

Een aantal landen deelt mee wat zij als de belangrijkste uitdagingen zien:

- Finland: aanpak van het lage niveau van democratische participatie in het openbare leven op lokaal en regionaal niveau en versterking van de sociale cohesie en optreden tegen

- de toename van de politieke en religieuze radicalisering.
- Frankrijk: het makkelijker maken voor de lokale en de regionale overheden om over de grenzen heen samen te werken.
 - Nederland: het makkelijker maken voor de lokale en de regionale overheden om over de grenzen heen samen te werken, versterking van de sociale cohesie en optreden tegen de toename van de politieke en religieuze radicalisering en versterking van de capaciteit voor en de kwaliteit van het bestuur in de lokale en regionale gemeenschappen of overheden.
 - Noorwegen: eerste prioriteit is de aanpak van het lage niveau van democratische participatie in het openbare leven op lokaal en regionaal niveau.
 - het Verenigd Koninkrijk: versterking van de sociale cohesie en optreden tegen de toename van de politieke en religieuze radicalisering.

Het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, en de Duitstalige Gemeenschap hebben na overleg de volgende **vijf uitdagingen** voorgesteld:

1. Aanpak van het lage niveau van democratische participatie in het openbare leven op lokaal en regionaal niveau.
2. Versterking van de capaciteit voor en de kwaliteit van het bestuur in de lokale en regionale gemeenschappen of overheden.
3. Het makkelijker maken voor de lokale en de regionale overheden om over de grenzen heen samen te werken.
4. Aanpak van de groeiende kloof tussen het platteland en de stedelijke gebieden.
5. Het aanpakken van de groeiende impact van de digitale kloof op de participatie van de burger.

Uit de lijst van dertien uitdagingen kiezen de lidstaten bij stemming de **vijf volgende uitdagingen** in volgorde van belangrijkheid:

1. Het beheren van de gevolgen van de huidige financiële/ economische crisis.
2. Aanpak van het lage niveau van democratische participatie in het openbare leven op lokaal en regionaal niveau.
3. Vermindering van de complexiteit en de kosten van het huidige systeem van lokale en regionale overheden en de verbetering van de efficiëntie.
4. Versterking van de capaciteit voor en de kwaliteit van het bestuur in de lokale en regionale gemeenschappen of overheden.
5. Het aanpakken van de gevolgen van demografische/migratietrends.

Ondertekening ontwerp additioneel protocol over democratische deelname op lokaal niveau en ontwerp derde protocol over Euroregionale samenwerkingsgroeperingen bij Europese Kaderovereenkomst van Madrid inzake Grensoverschrijdende Samenwerking

De heer Lambertz, minister-president van de Duitstalige Gemeenschap, ondertekent als voorzitter van de Belgische delegatie beide protocollen voor België. De Vlaamse Regering heeft op 30 oktober 2009 beide protocollen goedgekeurd. Beide ontwerpen werden voorbereid door het CDLR.

1. Ontwerp van Additioneel Protocol betreffende de democratische deelname op het lokaal niveau bij het Europees Handvest inzake Lokale Autonomie

Het Europees Handvest inzake Lokale Autonomie wil de partijen verplichten

fundamentele regels toe te passen die de politieke, administratieve en financiële onafhankelijkheid van de plaatselijke gemeenschappen waarborgen. Het doel van het ontwerp van protocol bij dit handvest is een consolidatie op Europees niveau van normen inzake democratische deelname op lokaal niveau die al bestaan in de lidstaten van de Raad van Europa. De partijen bij het protocol verzekeren aan iedere persoon die van hun jurisdictie afhangt het recht tot deelname aan de aangelegenheden van de lokale gemeenschap.

Iedere partij bij het protocol erkent het recht van zijn staatsburgers om in de hoedanigheid van kiezer of van kandidaat deel te nemen aan de verkiezingen van de raad of van de vergadering van de lokale gemeenschap waar zij verblijven. Dat recht kan eveneens aan niet-staatsburgers toegekend worden voor zover de partij dit beslist conform zijn grondwettelijke bepalingen of zijn internationale wettelijke verplichtingen.

De partijen nemen al de nodige maatregelen om de effectieve uitoefening van het recht tot deelname aan de aangelegenheden van de lokale gemeenschap toe te laten (o.a. toegang tot documenten van de lokale gemeenschap).

2. Ontwerp van Derde Protocol betreffende Euroregionale samenwerkingsgroeperingen (Euroregional Co-operation Groupings) bij de Europese Kaderovereenkomst van Madrid inzake Grensoverschrijdende Samenwerking

De Europese Kaderovereenkomst inzake Grensoverschrijdende Samenwerking tussen territoriale gemeenschappen of autoriteiten werd opgemaakt in Madrid op 21 mei 1980. Zij trad in werking op 22 december 1981.

De kaderovereenkomst bevat geen precieze verbintenissen voor de staten. Zij worden enkel uitgenodigd om de initiatie-

ven van de territoriale gemeenschappen of autoriteiten te "vergemakkelijken", te "bevorderen" of te "begunstigen". Anderzijds biedt de kaderovereenkomst niet voldoende juridische verduidelijkingen voor het nationale recht van de overeenkomstsluitende partijen om de problemen op te lossen die ontstaan door de grensoverschrijdende samenwerking.

Een onderzoek door het secretariaat van de Raad van Europa toonde nadien aan dat een aantal hindernissen, vooral van juridische aard, een effectieve toepassing van de kaderovereenkomst verhinderen. Om die reden werden dan ook twee additionele protocollen gesloten.

Het Eerste Additioneel Protocol vult de kaderovereenkomst aan met rechtsinstrumenten voor het wegwerken van die hindernissen. Het Tweede Additioneel Protocol maakt de kaderovereenkomst en het Eerste Additionele Protocol van toepassing op inter-territoriale samenwerking, d.w.z. niet-aangrenzende grensoverschrijdende samenwerking.

Het ontwerp van Derde Additioneel Protocol laat territoriale gemeenschappen of overheden, dit zijn de lidstaten van de Raad van Europa, alsook al de rechtspersonen die specifiek zijn opgericht om te voldoen aan noden van algemeen belang, toe, om "Euroregional Co-operation Groupings" op te richten die als doel hebben het promoten, ondersteunen en ontwikkelen van grensoverschrijdende en inter-territoriale samenwerking tussen de leden voor de aangelegenheden waarvoor zij bevoegd zijn.

Referentiekaderwerk van de Raad van Europa inzake Regionale Democratie (regionale autonomie)

Sinds een vijftiental jaar komt het thema van de regionale autonomie aan bod in de Raad van Europa, zowel op het politieke als op het ambtelijke niveau.

Tussen de lidstaten is er een tegenstelling over de keuze tussen een handvest of een aanbeveling inzake regionale autonomie. Sommige lidstaten en het Congres kiezen voor een wettelijk bindend handvest, terwijl andere lidstaten – zoals Denemarken, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en Zweden – resoluut tegen een wettelijk bindend instrument zijn en de voorkeur geven aan een aanbeveling tot vaststelling van de beginselen van regionale autonomie, die dan door de lidstaten geïmplementeerd zou moeten worden. Het Congres heeft de Aanbeveling 240 in 2008 aangenomen, dat als bijlage een ontwerp van Handvest inzake Regionale Democratie bevat.

Om uit deze patstelling te komen, werd een compromis aanvaard waarbij men heeft gekozen om een niet-bindend referentiekaderwerk inzake regionale democratie op te stellen. Dit niet-bindend referentiekaderwerk is een compilatie van verschillende referentieteksten, o.a. de Helsinki beginselen inzake Regionale Autonomie en het hiervoor vermelde ontwerp van Handvest inzake Regionale De-

mocratie van het Congres. Het referentiekaderwerk kan uiteraard geen afbreuk doen aan de grondwettelijke of wettelijke bepalingen van de lidstaten.

Tijdens de Conferentie drukten de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa en het Congres de wens uit, dat het referentiekaderwerk zou uitgroeien tot een juridisch bindend instrument, dat in tegenstelling tot landen zoals Denemarken, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en Zweden die – zoals hiervoor al is vermeld – resoluut tegen een wettelijk bindend instrument zijn. De komende jaren zal deze discussie zich verderzetten.

GeoLokaal: bijhouden van geografische gegevensbronnen

Studie¹ in opdracht van de Stafdienst van de Vlaamse Regering

Lokale besturen worden in het kader van Vlaamse beleidsinitiatieven steeds meer gevraagd om geografische informatie aan te maken en bij te houden. Inderdaad, lokale besturen liggen vaak aan de origine van geografische informatie of zijn het best geplaatst om deze te verzamelen. Het gebruik van geografische informatie kan lokale besturen ook helpen in het verbeteren van hun interne werking en het uitstippelen van het lokale beleid. Geografische informatie zal bij de lokale besturen steeds een belangrijker rol spelen.

Veel lokale besturen slagen er niet in om de juiste organisatie voor gebruik en bijhouding van geografische informatie op te zetten. Waar grotere lokale besturen wel gestart zijn, maar de organisatie niet op punt krijgen, weten vele kleine lokale besturen niet hoe effectief te beginnen aan de organisatie.

Vanuit deze vaststelling onderzoekt de studie de pijnpunten rond de organisatie van geografische informatie bij de lokale besturen en stelt ze een model en een aantal scenario's voor om het gebruik en de bijhouding van geografische informatie bij de lokale besturen te verbeteren.

Eerste fase

In de eerste fase heeft de studie verschillende beleidsinitiatieven onderzocht waarbij het creëren en het bijhouden van geografische informatie door lokale besturen en het uitwisselen ervan met de Vlaamse overheid een cruciale rol speelt. Bij het onderzoek werden zowel de initiatiefnemende overheid, de lokale besturen als de intermediaire ondersteunende organisaties betrokken.

Uit de analyse van de onderzochte beleidsinitiatieven komen een aantal gemeenschappelijke kwesties naar voor die van belang zijn voor het operationele succes van het beleid.

- **Integratie in de administratieve processen:** Nauwe integratie van geografische gegevens in de gemeentelijke administratieve processen garandeert een continue bijhouding.
- **Open systemen (software/databanken) die de regelgeving correct implementeren:** De lokale besturen werken voor het gebruik en de bijhouding van specifieke gegevens in vele gevallen met commerciële software. Technische richtlijnen zijn nodig zodat regelgeving correct en eenduidig kan toegepast worden. Open en gestandaardiseerde toegang helpt om de gegevens in zoveel mogelijk toepassingen te gebruiken.
- **Oplossingen die rekening houden met diversiteit van de gemeenten:** In functie van de capaciteiten van lokale besturen dienen verschillende organisatorische en technische oplossingen voorgesteld te worden.
- **Gebiedsdekkende, actuele en stabiele referentiegegevens:** Het optimale gebruik van geografische gegevens bij lokale besturen wordt belemmerd door het ontbreken van gebiedsdekkende, actuele en stabiele grootschalige gegevens. Het grootschalig referentiebestand, indien beschikbaar en actueel, is een zeer nuttige gegevensbron. De onduidelijkheid rond de status van het perceel in deze bron t.o.v. het per-

¹Managementsamenvatting van de vergelijkende studie "Uitbouw gedifferentieerd instrumentarium naar lokale besturen in het kader van het gebruik en de bijhouding van geografische gegevensbronnen"

© Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen | GRB en luchtfoto van hetzelfde gebied in Bertem

ceel aangeleverd door FOD Financiën staat een goed gebruik ervan in de weg.

- **Een breed en goed uitgebouwd concreet gebruik:** Vele lokale besturen hebben onvoldoende oog voor de vele mogelijkheden die geografische informatie biedt om hun organisatie en beleid te verbeteren. Het aanreiken van concrete praktijkvoorbeelden zal een breder gebruik stimuleren.
- **Competente GIS-medewerkers:** Bij de lokale besturen is nood aan competente medewerkers met een ondersteunende functie op vlak van GIS. Dit kan georganiseerd worden binnen het lokale bestuur of via samenwerking tussen lokale besturen. Belangrijk hierbij is dat deze ondersteuning ingebed wordt in de gemeentelijke processen.
- **Gestructureerde communicatie en ondersteuning:** Geografische informatie doorkruist vele beleidsinitiatieven en gemeentelijke processen. Bij het uitwerken van een beleidsinitiatief is het belangrijk dat alle betrokken partijen worden geïdentificeerd en betrokken. De rol van de gemeentesecretaris is belangrijk: hij kan ervoor zorgen dat voldoende rekening gehouden wordt met de integratie van de verschillende processen. Een centraal aanspreekpunt GIS voor lokale besturen kan ervoor zorgen dat

de communicatie en ondersteuning op een meer gestroomlijnde manier gebeurt.

Tweede fase

In een tweede fase van de studie evalueert men in het kort een aantal initiatieven buiten Vlaanderen, met name in het Brusselse Gewest, in de provincie Luxemburg, bij de federale overheid en in Nederland. Er werd nagegaan of de gebruikte methodieken voor Vlaanderen innovatief en relevant zijn. In het algemeen zijn de bevindingen gelijklopend met die van de eerste fase. Volgende bruikbare elementen worden uit de bestudeerde initiatieven gedestilleerd:

- **Centraal coördinatieteam:** Een centraal coördinatieteam gericht op ondersteuning van de lokale besturen bij de implementatie van de initiatieven van de hogere overheid en dat optreedt als een 'buffer' tussen de hogere overheid en de lokale besturen.
- **Gemeenschappelijke infrastructuur voor kleinere lokale besturen:** Via samenwerkingsverbanden bundelen kleinere lokale besturen hun krachten. Binnen dit samenwerkingsverband zetten ze gemeenschappelijke technische en organisatorische infrastructuur op voor het bijhouden en gebruiken van geografische informatie.

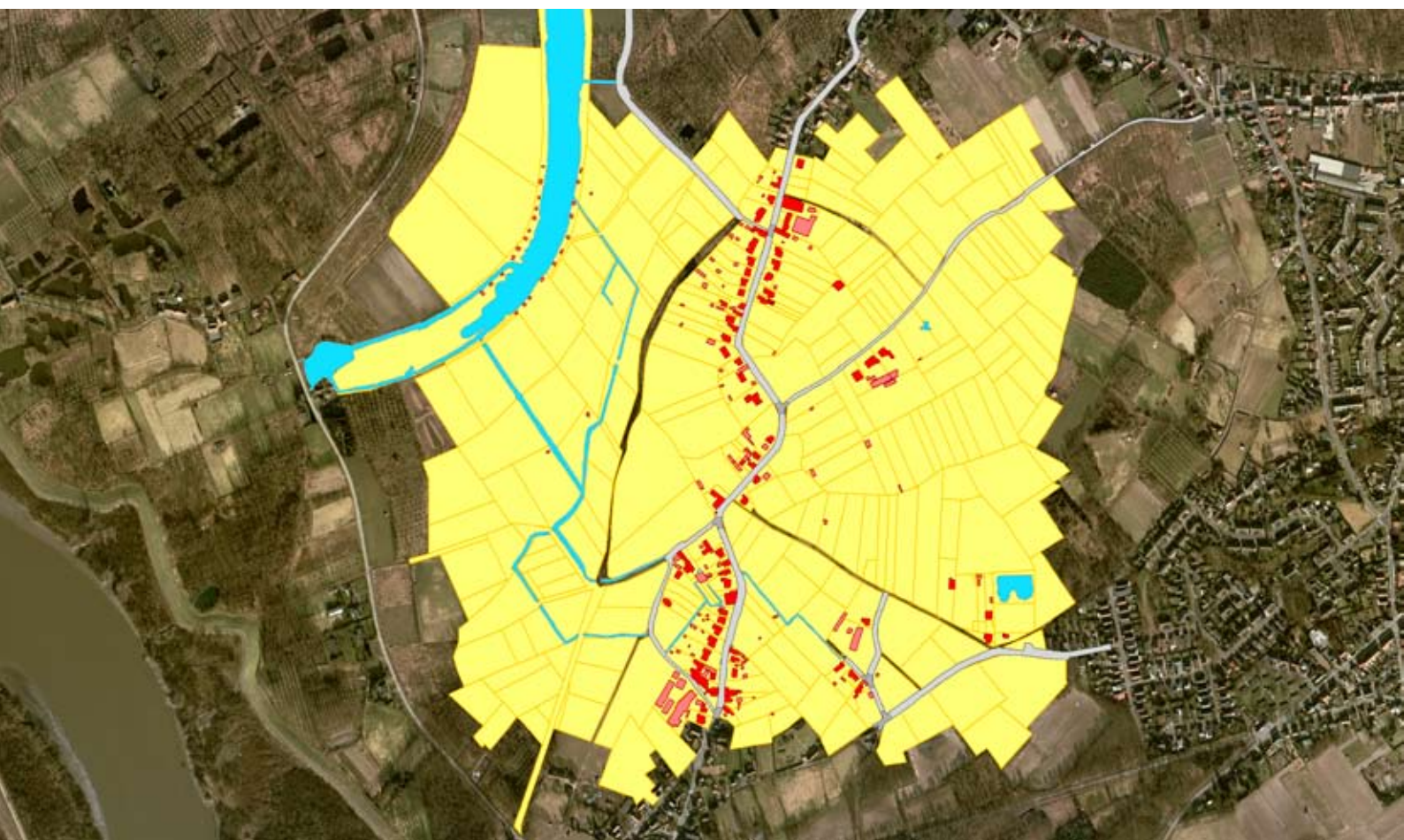
- **Betrokken management van lokale besturen:** Gemeentesecretarissen zijn actief betrokken bij de ondersteuning en uitbouw van de infrastructuur voor bijhouding en gebruik van geografische gegevens.
- **Kadastraal perceel:** Onduidelijkheid omtrent de status van het administratief en kadastraal perceel kan opgelost worden door eenmalige overname door AADP² van het geometrisch kwaliteitsvolle object 'administratief perceel' uit het GRB³, waarna de verdere bijhouding door AADP gebeurt.

De gemeenschappelijke kwesties en bruikbare methodes resulteren in een Geolokaal generiek proces dat in verschillende stappen beschrijft hoe de lokale besturen optimaal betrokken en ondersteund kunnen worden, vanaf de initiatie van een bepaald beleidsinitiatief, over de implementatie ervan en de operationele werking, tot opvolgen en evaluatie.

Het Geolokaal organisatiemodel verzekert dat het Geolokaal generiek proces binnen de organisatorische randvoorwaarden gerealiseerd wordt. Centraal in het organisatiemodel staat het Geolokaal coördinatieteam. Een GIS-coördinator bij elk lokaal bestuur die instaat voor de nodige organisatorische en technische infrastructuur is noodzakelijk. Het Geolokaal organisatiemodel voorziet structurele ondersteuning van de GIS-

² Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie (onderdeel van de FOD Financiën)

³ GRB = Grootschalig Referentiebestand

© Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen | GRB Bornem

coördinator voor de implementaties van specifieke initiatieven en regelgeving.

Twee scenario's

Het GeoLokaal Convenant scenario en het GeoLokaal Ondersteuningsteam scenario detailleren twee manieren om het GeoLokaal organisatiemodel uit te voeren. De twee scenario's zijn gelijklopend als het gaat om het GeoLokaal coördinatieteam. Ze onderscheiden in de manier waarop de functie van GIS-coördinator en de ondersteuning van de GIS-coördinator worden georganiseerd en gefinancierd.

Het **GeoLokaal Convenant** is een vrijwillige overeenkomst tussen een lokaal bestuur en de Vlaamse overheid, waarbij

het lokaal bestuur zich engageert om een duurzame GIS-infrastructuur uit te bouwen, en de Vlaamse overheid zich engageert om dit financieel en inhoudelijk te ondersteunen. Bij het GeoLokaal Convenant bevindt de GIS-ondersteuning zich bij de lokale besturen zelf. Het stimuleert kleine lokale besturen om een voltijdse GIS-coördinator aan te stellen en hun krachten te bundelen in een samenwerkingsverband.

Bij het **GeoLokaal Ondersteuningsteam** scenario is er geen overeenkomst tussen een lokaal bestuur en de Vlaamse overheid. Dit scenario gaat er van uit dat de lokale besturen voldoende gemotiveerd zijn en financiële middelen hebben om een GIS-coördinator aan te stellen. In dat scenario stelt de Vlaamse overheid een

centraal team van medewerkers ter beschikking die de GIS-coördinatoren bij de lokale besturen structureel ondersteunen. De toepasbaarheid van het GeoLokaal organisatiemodel en de twee scenario's wordt geëvalueerd aan de hand van een praktijkvoorbeeld: de GRB-bijhouding. Volgende processen worden uitgewerkt: bijhouding naar aanleiding van openbare werken, naar aanleiding van een verkavelingsvergunning, naar aanleiding van een bouwaanvraag en naar aanleiding van kleine werken. De resultaten van deze studie zullen in 2010 verder geëvalueerd worden.

Meer info:

kris.lentacker@dar.vlaanderen.be

EUROCITIES

Op 27 november 2009 werd Daniël Termont, burgemeester van Gent, verkozen tot een van de twaalf leden van de raad van bestuur van Eurocities.

Eurocities is een netwerk van grote Europese steden, bij voorkeur boven de 250.000 inwoners en van regionaal en internationaal belang. Het vormt een platform voor haar leden om kennis, ideeën en ervaringen uit te wisselen, gemeenschappelijke problemen te analyseren en innovatieve oplossingen te ontwikkelen. De organisatie richt zich naar de volgende thema's: samenwerking, cultuur, economie, milieu, kennissamenleving, mobiliteit en sociale zaken.

Doelstellingen

- Ongelijkheid onder burgers tegengaan door armoede te bestrijden, gelijke kansen voor iedereen te creëren, diversiteit te respecteren en onderwijs toegankelijk te maken voor iedereen.
- Duurzame economische ontwikkeling stimuleren door nieuwe werkgelegenheid te creëren, hoge kwaliteit service aan te bieden, stedelijke veiligheid te verbeteren.

- Duurzame ruimtelijke ordening stimuleren door kwaliteit van de stedelijke leefomgeving te verbeteren, veilig en goed toegankelijke transportnetwerken te ontwikkelen.
- Toegang tot cultuur voor iedereen stimuleren en cultuur erkennen als een belangrijk aspect van publiek beleid.
- Stimuleren van de betrokkenheid van burgers bij het maken en uitvoeren van beleid, modernisatie van publieke administratie en e-government, en internationale netwerken en samenwerking tussen Europese steden.

Werkgebieden

Netwerken

Delen en verbeteren van kennis: leden van Eurocities kunnen kennis uitwisselen en van elkaar leren door deel te nemen aan fora, werkgroepen en projecten. Deze zijn gerelateerd aan de eerder genoemde thema's. Ook publiceert Eurocities best practices.

Lobbyen

Ontwikkelen en beïnvloeden van beleid: Eurocities onderhoudt goede contacten met de Europese Commissie, het Comité van de Regio's, het Europees Parlement en de lidstaten om steden op Europees niveau te vertegenwoordigen.

Campagne voeren

Publiek bewustzijn vergroten: Eurocities wil beleidsprioriteiten, zoals duurzaam transport en bewust consumeren, onder de aandacht brengen van het grote publiek door in Europa brede campagnes op te zetten en uit te voeren.

Gent maakt deel uit van de raad van bestuur van Eurocities, samen met onder andere de steden Wenen, Kopenhagen, Budapest, Warschau, Genua, Lyon, Stockholm en Den Haag. Voor Vlaanderen is naast Gent, ook Antwerpen lid van Eurocities. Voor België zijn verder nog het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de stad Brussel en Charleroi lid. Kortrijk is samen met de dienstverlenende vereniging Cipal en twee niet-Vlaamse organisaties een geassocieerde Belgische partner van Eurocities.

Meer info:

<http://www.eurocities.eu>

Parlementaire vragen

In deze rubriek komt een selectie van parlementaire vragen aan bod. Het gaat om vragen die betrekking hebben op de thema's waarrond het Agentschap voor Binnenlands Bestuur werkt.

Vraag nr. 3 van 4 augustus 2009 van de heer Filip Anthuenis, Vlaams volksvertegenwoordiger, aan de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand.

Elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer – Lokale besturen

Vragen

1. Ligt de focus van het decreet van 18 juli 2008 over het elektronisch bestuurlijke gegevensverkeer voornamelijk op de gegevensuitwisseling tussen Vlaamse en federale overheden of worden ook de lokale overheden hierbij betrokken?
2. Zal Vlaanderen een initiatief nemen om de gegevens (authentieke bronnen zoals RR, KSZ...) te standaardiseren, om deze vlot over de diverse lagen van overheden heen te transfereren via gegevensbussen van overheid naar overheid, zonder tussenkomst van die commerciële derden (interbestuurlijk/intergemeentelijk)?
3. Zal deze op te richten commissie voldoende aandacht besteden aan de manier waarop lokale overheden deze authentieke bronnen rechtstreeks kunnen (mogen) raadplegen?

Antwoorden

1. Het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer heeft een ruim toe-

passingsgebied. Het strekt zich in principe uit tot alle instanties zoals die gedefinieerd zijn in de decreten openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie. Momenteel kan er echter niet van alle instanties, zoals lokale besturen, worden verwacht dat ze in staat zijn om alle verplichtingen voortvloeiend uit dit decreet na te leven. Ze genieten wel dezelfde rechten als de Vlaamse overheidsinstanties.

Overeenkomstig artikel 5 van het decreet wordt er een strategisch overleg- en samenwerkingsverband opgericht. Dat MAGDA-samenwerkingsverband ondersteunt de instanties – met inbegrip van de lokale overheden – bij de uitvoering van het decreet en bij de uitbouw en exploitatie van een gestructureerd communicatie- en beheerssysteem van maximale gegevensdeling tussen de administraties. Het MAGDA-samenwerkingsverband bestaat uit vertegenwoordigers van de entiteiten van de Vlaamse administratie en van de provinciale en lokale besturen. Overeenkomstig artikel 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 houdende de uitvoering van het decreet, heeft het MAGDA-samenwerkingsverband twee vertegenwoordigers namens de provincies en de lokale besturen. Het besluit van de Vlaamse Regering geeft aan het samenwerkingsverband een aantal belangrijke taken zoals het verlenen van advies aan de Vlaamse Regering of een Vlaamse gegevensbron in aanmerking komt om als authentieke gegevensbron te worden erkend en het bepalen in welke mate aan welke garanties de authentieke gegevensbron moet voldoen.

M.a.w. de vertegenwoordigers van de lokale en provinciale besturen zullen via het MAGDA-samenwerkingsverband, opgericht bij decreet en verder uitgewerkt in het voornoemde besluit, een belangrijke rol spelen bij de uitbouw van een stelsel van Vlaamse authentieke gegevensbronnen en het optimaliseren van de aanmaak, het beheer, het gebruik en de uitwisseling van gegevens van en tussen de Vlaamse instanties en lokale besturen.

Overeenkomstig het Vlaamse Regeerakkoord van 15 juli 2009 (IV.2.c. Digitale instrumenten) worden de lokale besturen uitdrukkelijk opgenomen in het werkingsgebied van de interbestuurlijke gegevensdeling. 'De sleutel tot meer doeltreffende administratieve vereenvoudiging ligt in verhoogde inspanningen om te komen tot een geïntegreerde uitbouw van het intra- en interbestuurlijk gegevensverkeer (kruispuntbanken, netwerkdiensten, informatieportalen) als noodzakelijke onderbouw voor diverse strategische beleidsprojecten. Dat raamwerk, gebaseerd op eenmalige gegevensopvraging, authentieke gegevensbronnen en maximale gegevensdeling tussen overheden, kan substantiële efficiëntiewinsten opleveren in termen van kwaliteit, snelheid en transparantie van de overheidsdienstverlening. *We streven ernaar dat de lokale en provinciale besturen zich daarbij maximaal kunnen aansluiten ten behoeve van hun eigen dienstverlening.* Om een betere digitale dienstverlening aan burgers, bedrijven en organisaties te kunnen aanbieden zullen we de verschillende initiatieven bundelen die de ruggengraat vormen voor dit *geïntegreerd intra- en interbestuurlijk gegevensverkeer.*'

Zoals bepaald in artikel 8 van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 kunnen gegevens worden uitgewisseld tussen de verschillende entiteiten van de Vlaamse administratie onderling, tussen instanties onderling en tussen instanties en de externe overheden via een centraal gegevensuitwisselingsplatform, bestaande uit generieke ICT-diensten en infrastructuur, nl. het MAGDA-platform. Het MAGDA-platform is nu reeds toegankelijk voor gemeenten en wordt vooral voor consultatie van de Verrijkte Kruispuntbank Ondernemingen (VKBO) gebruikt.

Samengevat: zowel het decreet van 18 juli 2008 en het uitvoeringsbesluit van 15 mei 2009 als het Vlaams Regeerakkoord hebben ruime aandacht voor het betrekken van de lokale overheden bij de verdere uitbouw van maximale gegevensdeling.

Maximale gegevensdeling veronderstelt dat er persoonsgegevens worden uitgewisseld. Er zijn bijkomende garanties nodig ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de burger. Elke elektronische mededeling van persoonsgegevens, afkomstig van Vlaamse gegevensbronnen, vereist daarom een voorafgaande machtiging van de Vlaamse toezichtcommissie. Mededeling van persoonsgegevens, afkomstig van federale gegevensbronnen, vereisen een voorafgaande machtiging van een sectoraal comité binnen de federale privacycommissie. M.a.w. lokale besturen die gegevens wensen van federale gegevensbronnen (het RR, de KSZ) hebben daartoe machtiging nodig van de bevoegde sectorale comités binnen de privacycommissie. Indien lokale besturen persoonsgegevens, afkomstig van Vlaamse gegevensbronnen wensen, hebben ze daartoe een machtiging van de Vlaamse toezichtcommissie nodig.

2. Het Magda-platform zorgt voor de ontsluiting van authentieke gegevensbronnen (federale en Vlaamse) en de vlotte uitwisseling van gegevens tussen gegevensbronnen en de applicaties die

er wensen gebruik van te maken. En dit ondanks de verschillende structuur van deze gegevensbronnen en de verschillende opzet van deze applicaties. Het MAGDA-platform levert vandaag een aantal geïntegreerde diensten m.b.t. de ontsluiting van authentieke gegevensbronnen en de uitwisseling van gegevens. De Vlaamse Kruispuntbank Personen (VKBP) voorziet in de ontwikkeling van een 'netwerkcentrische dienstverlening': men raadpleegt zoveel mogelijk rechtstreeks de 'authentieke gegevensbron' (bijvoorbeeld via webservices). CORVE treedt hier op als dienstenintegrator.

Hierdoor wordt het principe van het "éénmalig inzamelen, meervoudig (her)gebruiken van gegevens" stap voor stap gerealiseerd. In een aantal gevallen moeten gegevens uit meerdere authentieke bronnen tegelijk worden geconsulteerd. In dat geval is het inzetten van een dienstenintegrator nog meer aangewezen dan wanneer een rechtstreekse koppeling met één authentieke bron volstaat.

De Vlaamse overheid biedt deze diensten generiek aan. Het blijft de eigen keuze van het lokaal bestuur om deze diensten al dan niet aan te spreken en al dan niet de verbinding met het MAGDA-platform te realiseren met eigen ICT-personeel of via een dienstenleverancier voor ICT-diensten.

'De Vlaamse overheid zal inderdaad werk maken van verdere gegevensstandaardisering ter ondersteuning van de gegevensuitwisseling. Het is de ambitie om de lokale overheden hierbij nog directer te gaan betrekken.'

3. Overeenkomstig het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer verleent de Vlaamse toezichtcommissie, die onder het Vlaams Parlement ressorteert, advies aan het Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering, de instanties en de belanghebbenden over de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in het kader van dit decreet en de uitvoeringsbepalingen

ervan. De toezichtcommissie verleent machtigingen voor de elektronische mededeling van *persoonsgegevens, afkomstig van Vlaamse gegevensbronnen*. Ze waakt over de verenigbaarheid van de aanbevelingen, adviezen en beslissingen van de toezichtcommissie en van de aan haar voorgelegde ontwerpbesluiten met de *privacywet*.

De Vlaamse toezichtcommissie moet onafhankelijk en onpartijdig kunnen functioneren. Vandaar dat de Vlaamse toezichtcommissie onder het Vlaams Parlement ressorteert.

De focus van de Vlaamse toezichtcommissie ligt in ieder geval op de naleving van de privacywetgeving. Het toepassingsgebied beperkt zich tot uitwisselingen van persoonsgegevens, afkomstig van Vlaamse gegevensbronnen. De Vlaamse toezichtcommissie kan zich dus niet uitspreken over de (manier van) ontsluitbaarheid van federale gegevensbronnen zoals het RR en de KSZ.

Vraag nr. 32 van 10 september 2009 van de heer Peter Reekmans, Vlaams volksvertegenwoordiger, aan de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand.

E-government en ondernemen – Lokale besturen

Vragen

1. Is de minister zich bewust van de nog steeds aanslepende problematiek van een te weinig gebruiksvriendelijk en onvolledig aanbod van gemeentelijke digitale dienstverlening aan zelfstandige ondernemers?
2. Zo ja, welke maatregelen wil de minister nemen om de groeiende digitale kloof tussen ondernemende burgers en de overheid te dichten?

Antwoorden

E-government is een instrument om de doelstellingen van de overheid te bereiken met digitale technologie. Daarom bouwt de Vlaamse overheid structureel aan e-government: geen losse maatregelen maar een gestructureerd platform.

Ik wil dit realiseren op basis van het MAGDA-principe: maximale gegevensdeling tussen administraties. Een principe dat op Vlaams niveau een steile opgang kent en onder meer de basis vormt voor het vorig jaar goedgekeurde decreet betreffende het elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer.

Sinds 2007 bouwt de Vlaamse overheid ook aan een structureel ondersteuningsbeleid voor lokaal e-government. Dit gebeurt onder de term 'geïntegreerd' e-government. De term geïntegreerd wijst daarbij niet enkel op de nauwe samenwerking met organisaties zoals de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en de Vlaamse ICT-organisatie. V-ICT-OR (belangenvereniging van IT-professionals in lokale besturen), maar vooral op het consequent doortrekken van het MAGDA-principe naar de werking van de lokale besturen.

In het e-governmentdecreet is er voor de Vlaamse administraties een verplichting opgenomen om de authentieke bronnen te gebruiken en die gegevens niet meer opnieuw op te vragen. De lokale besturen mogen dit reeds doen op vrijwillige basis. Het lijkt me een terechte ambitie om tegen het einde van deze regeerperiode de provincies eveneens te verplichten onder dit principe te werken en te onderzoeken in welke mate we de steden en gemeenten kunnen overtuigen zich hierbij aan te sluiten. Waar mogelijk moeten we de papierstroom digitaliseren tussen de gemeenten en de Vlaamse overheid in het kader van het bestuurlijk toezicht over de lokale besturen.

Dat is het plaatje van het Vlaams e-government en het geïntegreerd e-government voor lokale besturen. Er is nog wat werk aan de winkel, onder andere aan de dienstverlening aan ondernemingen door lokale besturen. Die zogenaamde 'ondernemingsdienstverlening' van de Vlaamse gemeenten kent twee problemen: enerzijds het kenbaar maken van de relevante overheidsdiensten aan de ondernemingen, anderzijds de uitdaging voor het gemeentebestuur om kwaliteitsvolle actuele gegevens over de ondernemingen binnen haar grenzen te raadplegen. Dit voorkomt dat de gemeente telkens opnieuw deze gegevens bij de bedrijven moet opvragen.

De Vlaamse overheid wil de Vlaamse gemeenten voor beide uitdagingen een oplossing bieden. Het laatste kan op basis van het VKBO-programma, dat het laatste jaar structureel aandacht besteedde aan de lokale besturen. De resultaten daarvan worden nu stilaan zichtbaar. Voor het eerste probleem - een overzicht van de ondernemingsdienstverlening van de overheid, Vlaams en lokaal - bereidt de administratie momenteel een projectvoorstel voor, in overleg met VVSG en V-ICT-OR.

1. De VKBO-dienstverlening

Het verzamelen van ondernemingsgegevens was bij de Vlaamse lokale besturen tot voor kort een heikele opdracht. Men sprokkelde de gegevens bijeen uit de Gouden Gids, stuurde medewerkers of jobstudenten de baan op om lijstjes te maken enzovoort. Dankzij de Verrijkte Kruispuntbank voor Ondernemingen (VKBO) komt hier verandering in.

De Vlaamse overheid realiseert via VKBO het ontsluiten van gegevens uit uiteenlopende authentieke bronnen. Het gaat hierbij eerst en vooral om de gegevens uit de Kruispuntbank Ondernemingen. De afnemers van deze kruispuntbank hebben

toegang tot gekoppelde verrijkingen uit jaarrekeningen (beschikbaar bij de Nationale Bank van België), de grootteorde van tewerkstelling (uit RSZ), publicaties in het Belgisch Staatsblad en gegevens uit het Vlaams Centraal Referentieadressen Bestand, het zogenaamde CRAB. Naast het ontsluiten van de relevante authentieke bronnen over ondernemingen zet VKBO ondertussen een stap verder: we ontwikkelen een informatiemodel dat in de toekomst zal toelaten relevante informatie vanuit de Vlaamse beleidsdomeinen te koppelen aan het VKBO-aanbod.

Sinds 2007 wordt in het kader van VKBO ruimer aandacht besteed aan de lokale besturen. De projectoproep e-idee, die ik lanceerde om van de lokale besturen te vernemen wat zij aan deze kruispuntbank wensten te veranderen of toe te voegen was daar het toonbeeld van. Op basis daarvan wordt VKBO toegankelijker gemaakt voor lokale besturen:

- Via vereenvoudigde bestandsformaten die automatisch maandelijks aangeleverd worden. Deze zogenaamde VKBO-gemeenterapporten vormen een alternatief voor de bestaande VKBO-gemeentebestanden. Ze zijn intuïtiever en, in tegenstelling tot de gemeentebestanden, niet bedoeld voor automatische verwerking. Dit is in het voorjaar van 2009 gerealiseerd en staat ter beschikking van elk lokaal bestuur. Via de visuele weergave van alle ondernemingen en vestigingen door een geografisch informatiesysteem (GIS), zowel op Vlaams niveau als op gemeentelijk niveau. De gemeentebesturen kunnen dit in de lokale website inpassen via widgettechnologie. Op enkele uren is dit gerealiseerd, en de stijl kan aangepast worden aan die van de gemeentelijke site. Dit project is belangrijk, niet alleen omdat het een overzicht biedt van de lokale nijverheid maar vooral omdat het onder-

nemingen aanzet extra gegevens aan te vullen. Dat is belangrijk voor contactgegevens zoals telefoon of e-mail die nu nog vaak in de bronnen ontbreken. Het geoluk van e-idee zal de gemeenten toelaten alle ondernemingen of vestigingen binnen een bepaalde straal rond een punt te selecteren en hen op de hoogte te brengen van relevante informatie van dit geo-luk in VKBO wordt in 2010 verwacht.

- Door tegen begin 2010 een infrastructuur uit te bouwen die de gemeentebesturen toelaat gegevens vrijwillig toe te voegen aan VKBO.
- Door hogere datakwaliteit. Gebruikers melden ons problemen in verband met de datakwaliteit van KBO en de gegevens die door VKBO aan de FOD Economie (beheerder van KBO) bezorgd werden. FOD Economie is druk bezig om de datakwaliteit te verbeteren. Dit najaar zijn hieromtrent reeds structurele stappen gepland. De datakwaliteit van KBO zal eind dit jaar wellicht hoger zijn dan bij vele andere gegevensbronnen.
- VKBO biedt op basis van het e-idee-programma een steeds uitgebreide documentatie aan de lokale besturen.

Deze realisaties zorgen er voor dat VKBO een bruikbaar instrument geworden is voor de lokale besturen. Ruim 150 gemeenten hebben VKBO al verkend en vele onder hen hebben toepassingen in voorbereiding die actief de data uit deze verkrijkte kruispuntbank zullen gebruiken. Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur krijgt de opdracht het lokale gebruik van e-government verder op te volgen en te ondersteunen.

2. Een overzicht van de dienstverlening aan ondernemingen

Een tweede uitdaging is het ontbreken van een duidelijk overzicht van de gemeentelijke, maar ook van de geweste-

lijke en federale dienstverlening aan de ondernemingen.

Eind maart kreeg de Coördinatieceel Vlaams e-government en het Contactpunt Vlaamse Infolijn de opdracht een "interbestuurlijke producten-en dienstencatalogus" uit te werken. Dit overzicht zal de gemeenten en het gewest toelaten een correct en actueel overzicht te bieden van alle dienstverlening aan ondernemers.

De administratie bezorgt mij een uitgewerkt voorstel nog dit najaar. Realisaties kunnen vanaf 2010 verwacht worden.

Conclusies

De lokale besturen ondervinden twee grote hinderpalen bij hun dienstverlening aan ondernemingen: het ontbreken van kwalitatieve gegevens over ondernemingen op hun grondgebied, en het gebrek aan een correct en actueel overzicht van overheidsdiensten voor bedrijven. De VKBO, dat permanent wordt verbeterd en uitgebreid en de interbestuurlijke producten- en dienstencatalogus, komen tegemoet aan deze noden.

Op deze manier en altijd in overleg en samenwerking met de lokale besturen wil ik bijdragen aan een betere dienstverlening van alle Vlaamse overheden aan de ondernemingen.

Vraag nr. 22 van 8 september 2009 van de heer Peter Reekmans, Vlaams volksvertegenwoordiger, aan de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand.

OCMW-voorzitters en schepenen – Cumuleerbare mandaten

Vragen

1. Is het aanvaardbaar dat de cumulatie van het mandaat van federaal regeringscommissaris met lokaal uit-

voerend mandaat van OCMW-voorzitter en/of schepenen in de praktijk leidt tot rechter/partij-situaties?

2. Zo neen, welke beleidsinitiatieven zullen er, al dan niet in overleg met de federale overheid, worden genomen om aan het cumuleren van niet-compatibele mandaten paal en perk te stellen en wat is de daartoe vooropgestelde timing?

Antwoorden

De decreetgever heeft er principieel voor geopteerd het passief kiesrecht zo weinig mogelijk te beknootten. Zoveel mogelijk burgers moeten toegang kunnen krijgen tot een lokaal politiek mandaat. Vandaar dat de lijst van onverenigbaarheden die is opgenomen in artikel 11 van het gemeentedecreet duidelijk korter is dan de lijst van onverenigbaarheden die was opgenomen in de Nieuwe Gemeentewet. Zo kregen de militairen in actieve dienst en de beambten van het bosbeheer voortaan wel de mogelijkheid om zich kandidaat te stellen en verkozen te worden op het lokale niveau.

Naast de lijst van onverenigbaarheden zijn er in artikel 48 en 61 van het gemeentedecreet ook een aantal wettelijke verhinderingsgronden opgenomen voor de uitoefening van een lokaal uitvoerend mandaat. Zo kan een schepenen of burgemeester die lid is van de federale regering, de Europese Commissie of de deputatie zijn schepenenmandaat of burgemeesterambt niet uitoefenen (art. 48, 1° en 2°, gemeentedecreet). Daarnaast voorziet artikel 48, 3°, van het gemeentedecreet in de mogelijkheid dat een schepenen of burgemeester, die het mandaat uitoefent van federaal, Vlaams of Europees parlamentslid, op zijn uitdrukkelijk verzoek verhinderd wordt verklaard.

De enige federale regeringscommissarissen die door de huidige regelgeving de toegang tot een lokaal politiek mandaat worden ontzegd zijn de gouverneurs, de

arrondissementscommissarissen en de adjunct-arrondissementscommissarissen. Die overeenikbaarheid is het gevolg van het feit dat zij als commissaris van de Vlaamse Regering zijn belast (of bij vervanging van de gouverneur kunnen belast worden) met de uitoefening van het bestuurlijk toezicht op de lokale overheden. Het *nemo iudex in causa sua-principe* leidt daardoor tot een onverenikbaarheid.

De decreetgever kan enkel een exhaustieve lijst vaststellen van functies die onverenikbaar zijn met een lokaal politiek mandaat. Een categoriële uitsluiting van de "federale regeringscommissaris" zou strijdig zijn met de filosofie van de maximale invulling van het passief kiesrecht. Ik wil er u op wijzen dat de federale en Vlaamse Regering niet alleen parlementsleden, maar ook ambtenaren en specialisten kunnen aanstellen als federaal of Vlaams regeringscommissaris. Bovendien zijn de opdrachten van de regeringscommissarissen erg uiteenlopend. Zo werd er recent een federaal regeringscommissaris benoemd bij het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle. Ik zie geen reden waarom deze functie onverenikbaar zou zijn met een politiek mandaat in een Vlaamse stad of gemeente.

Ik ben dan ook niet van plan beleidsinitiatieven te nemen die ertoe leiden dat het passief kiesrecht wordt uitgehold. Tot slot wijs ik nogmaals op de mogelijkheid tot verhinderdheid die is opgenomen in artikel 48, 3°, van het gemeentedecreet. Een parlements lid, dat bijvoorbeeld belast is met een functie van regeringscommissaris, kan zich steeds verhinderd laten verklaren om zijn lokaal uitvoerend mandaat uit te oefenen.

Vraag nr. 152 van 20 april 2009 van de heer Jef Tavernier, Vlaams volksvertegenwoordiger, aan de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering.

Informatie gemeenteraad – Verslagen adviesraden en overlegstructuren

Vragen

1. Was het de bedoeling van de decreetgever om de mededeling van de verslagen en de einddocumenten van de adviesraden en overlegstructuren te beperken tot het bezorgen eens per jaar van het jaarverslag van de adviesraden aan de raadsleden, of gaat deze verplichting ruimer dan dat (art. 200, §3, gemeentedecreet)?
2. In het laatste geval: worden er initiatieven genomen om daarop te wijzen?

Antwoorden

Ingevolge artikel 200, §3, eerste lid, van het gemeentedecreet moet de gemeenteraad, bij de regeling van de samenstelling, werkwijze en procedures van de hier bedoelde raden en overlegstructuren, ook uitdrukkelijk bepalen op welke wijze het gevolg dat aan de adviezen wordt gegeven, zal worden meegedeeld.

Uit dit decreetsartikel blijkt dat het gemeentebestuur de adviezen moet behandelen en op regelmatige basis aan de gemeenteraadsleden moet meedelen welk gevolg aan de adviezen wordt gegeven.

Tot slot bepaalt artikel 200, §3, van het gemeentedecreet in fine dat de verslagen en de einddocumenten van de adviesraden en overlegstructuren aan de gemeenteraad meegedeeld moeten worden.

Het komt de gemeenteraden bijgevolg zelf toe om de communicatie over de werking van de raden, de uitgebrachte adviezen en het gevolg dat daaraan wordt gegeven, te bepalen.

De frequentie van de communicatie hangt logischerwijze samen met de behandelde materie.

Vraag nr. 153 van 20 april 2009 van mevrouw Hilde De Lobel, Vlaams volksvertegenwoordiger, aan de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering.

Aanstelling districtssecretarissen – Decretale regeling

Vraag

Is de benoeming van de districtssecretaris door de gemeentesecretaris, ingevolge delegatie door het schepencollege, een correcte toepassing van de betrokken decretale bepalingen?

Antwoord

De districtssecretaris is een personeelslid van de gemeente die zijn taken en bevoegdheden uitoefent binnen de grenzen van de bevoegdheden uitdrukkelijk door het gemeentedecreet toegewezen aan de districten.

Ingevolge artikel 275, §3, en artikel 78 van het gemeentedecreet is het ambt van districtssecretaris onverenikbaar met een ander ambt binnen dezelfde gemeente.

Voor de aanstellingsbevoegdheid moet men terugvallen op artikel 83 van het gemeentedecreet dat van overeenkomstige toepassing is ingevolge artikel 275, §3, van het gemeentedecreet. Artikel 83 betreft de uitdrukkelijk toegewezen bevoegdheid van de gemeenteraad voor het aanstellen van de decretale graden, die ingevolge artikel 43, §2, 7°, van het gemeentedecreet niet delegerbaar is. Dit laatste artikel is echter niet van overeenkomstige toepassing op de districten. Dit betekent dat de gemeenteraad, wat de districten betreft, zijn aanstellingsbevoegdheid kan delegeren naar het college met toepassing van artikel 57 van het

gemeentedecreet. Het college kan die bevoegdheid dan weer delegeren naar de gemeentesecretaris met toepassing van artikel 58 van het gemeentedecreet. Immers, het gemeentedecreet huldigt het principe dat alle bevoegdheden in het gemeentedecreet delegerbaar zijn, tenzij de delegatie door het gemeentedecreet uitdrukkelijk uitgesloten wordt (o.a. inzake decretale graden) of in het kader van medebewind.

Vraag nr. 159 van 28 april 2009 van Else De Wachter, Vlaams volksvertegenwoordiger aan de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering.

Gemeentelijke mandatarissen – Deontologische commissie

Vragen

1. Aangezien het de exclusieve bevoegdheid van de minister van Binnenlandse Aangelegenheden is om een schepen te sanctioneren met een blaam, is het dan niet wenselijk dat in de deontologische code voor lokale mandatarissen bij het hoofdstuk 'Sanctionering' blaam geschrapt wordt?
2. Moet de VVSG (Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten) er dan niet op gewezen worden dat zij de modelovereenkomst in die zin moet aanpassen?
3. Omdat de interpretaties door de deontologische commissie inzake al dan niet objectieve dienstverlening kunnen leiden tot politieke afrekeningen en het uiteindelijke beslissingsrecht over een bepaalde kwestie de bevoegdheid van de minister of de gouverneur blijkt, wat is dan uiteindelijk de bestaansreden van een deontologische commissie?

Antwoorden

1. Er is een fundamenteel onderscheid tussen het nemen van een tuchtmaatregel bij toepassing van artikel 71 van het gemeentedecreet en het vaststellen van eventuele inbreuken op de deontologische code, waarnaar het gemeentedecreet refereert in zijn artikelen 41 en 56.

Het uitoefenen van het tuchtrecht op gemeentelijke uitvoerende mandatarissen behoort niet tot de gemeentelijke bevoegdheid. Artikel 71 van het gemeentedecreet bepaalt dat de Vlaamse Regering de burgemeester, schepenen of voorzitter van de gemeenteraad kan sanctioneren. De mogelijke sancties zijn opgenomen in het decreet zelf en zijn beperkt tot een schorsing of afzetting om reden van kennelijk wangedrag of grove nalatigheid. In tegenstelling met hetgeen gesteld wordt kan de Vlaamse Regering een uitvoerend mandataris bijgevolg niet sanctioneren door het geven van een blaam.

Uit de decretale regelgeving volgt dat de op gemeentelijk vlak ingestelde deontologische commissies geen sancties kunnen opleggen in de vorm van een tuchtmaatregel. In die zin is de mogelijkheid tot uitspreken van een blaam door een deontologische commissie inderdaad niet mogelijk. De blaam wordt immers in diverse tuchtstatuten effectief als sanctie voorzien. Dit is trouwens ook het geval in artikel 120 van het gemeentedecreet waar de blaam effectief als sanctie is voorzien voor gemeentepersoneel. Ik kan er dus inkomen dat, wanneer de deontologische commissie, aan een uitvoerend mandataris een 'blaat' oplegt, de link naar een tuchtrechtelijke sanctie vlug gemaakt zal zijn.

Langs de andere kant kan ervan uitgegaan worden dat de in het door de VVSG opgemaakte 'model' van deonto-

logische code opgenomen bepaling dat de deontologische commissie een blaam kan opleggen aan een mandataris eerder is bedoeld als een morele maatregel ten aanzien van de betrokken mandataris. Het kan geen sanctie zijn in de juridische zin van het woord. Om eventuele verwarring en interpretatiediscussies te vermijden, was het wellicht beter geweest een andere term te gebruiken.

2. Het gemeentedecreet bepaalt in zijn artikelen 41 en 56 dat de gemeenteraden verplicht zijn een deontologische code aan te nemen voor mandatarissen. Belangrijker dan de formele juridische verplichting is dat deze beleidsmaatregel de besturen ertoe aanzet na te denken over het geheel van principes, gedragsregels en richtlijnen die de lokale mandatarissen bij de uitoefening van hun mandaat en bij hun dienstverlenende activiteiten ten aanzien van de bevolking voor ogen moeten houden. De deontologische code kadert in een ruimer beleid op het vlak van integriteit en lokale bedrijfscultuur. Ter gelegenheid van de parlementaire bespreking bij het tot stand komen van het gemeentedecreet heb ik daarom benadrukt dat het van belang is dat de lokale besturen zelf concreet invullen wat er precies door middel van de deontologische code intern binnen het bestuur wordt geregeld. Het instellen van een deontologische commissie kan daartoe bijdragen door te hanteren principes, gedragsregels en richtlijnen te formuleren en deze te toetsen aan concrete gedragingen.

Vraag nr. 144 van 28 april 2009 van Else De Wachter, Vlaams volksvertegenwoordiger, aan de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening.

Gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar – Diplomavereiste

Vraag

Waarom werd een diploma master in de geografie niet toegevoegd aan de lijst van erkende diploma's eventueel voor gemeenten met minder dan 20.000 inwoners, zodanig dat ook geografen soepeler toegang kunnen krijgen tot dit beroep?

Antwoord

Het decreet ruimtelijke ordening van 18 mei 1999¹ verplicht iedere gemeente om minimum één gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar te hebben.

Deze verplichting is nieuw en belangrijk (onder andere omdat ze één van de vijf voorwaarden vormt waaraan een gemeente moet voldoen om een grotere verantwoordelijkheid te krijgen in het kader van het vergunningsbeleid)².

De gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar krijgt sedert het DRO een aantal formele en eventueel ook nog facultatieve taken, wat betreft het ruimtelijk en stedenbouwkundig beleid, opgelegd. De ambtenaar bereidt bv. de beslissingen van het college van burgemeester en schepenen voor, draagt zorg voor een aantal procedurele aspecten en verschaff informatie over de juridische toestand van een perceel.

Rekening houdende met de brede inhoud en de grote verantwoordelijkheid van de functie van gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar worden heel wat specifieke kwaliteiten en *specifieke vaktechnische deskundigheden* vereist. Vaktechnische deskundigheden kunnen bv. zijn: het kunnen interpreteren van een architecturaal ontwerp, het kunnen beoordelen van stedenbouwkundige kwaliteiten, het kunnen werken met planologische visies en concepten en het kunnen verzorgen van de juridisch-administratieve aspecten van stedenbouwkundige dossiers. Deze vaktechnische vaardigheden vertalen zich in de eerste plaats in de diplomavereisten³.

¹Decreet van 18 mei 1999 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening B.S., 8 juni 1999 (verder afgekort als DRO).

²Uittreksel uit de geactualiseerde versie van M. Bauwens, "De gemeente in het nieuwe decreet ruimtelijke ordening (2)"; De Gem., 1999, nr. 10, 1.

³M. Bauwens, o.c., 2-6.

⁴B.VI.Reg. 19 mei 2000 tot vaststelling van de voorwaarden waaraan personen moeten voldoen om als ambtenaar van de ruimtelijke ordening te worden aangesteld, B.S., 28 juli 2000.

In het besluit van de Vlaamse Regering van 19 mei 2000⁴ werden een aantal van de aanstellingsvoorwaarden, voornamelijk in verband met opleiding en beroepservaring, vastgelegd. Het betrokken besluit werd vervolgens nog verder gespecificeerd in een ministerieel besluit⁵. En ook de gemeenten kunnen het niveau en de specialiteit van het diploma verder specificeren in de aanwervingsvoorwaarden⁶.

De principiële voorwaarde in het geciteerde uitvoeringsbesluit was een specifiek diploma ruimtelijke ordening, maar reeds bij de vaststelling van dat besluit was men er zich van bewust dat de markt van de afgestudeerden ruimtelijke ordening beperkt was én dat het hier meer dan normaal was dat men jarenlange ervaring in het vakgebied van heel wat gemeentelijke ambtenaren moest honoreren. Om die reden zijn in het betrokken besluit van in het begin ruime overgangsmaatregelen ingeschreven. Zo liet het besluit toe om alle gemeentelijke ambtenaren die geen specifiek diploma ruimtelijke ordening hadden maar een ervaring van een bepaald aantal jaren, na het met succes volgen van een specifiek opleidingsprogramma wel degelijk aan te stellen als gemeentelijk stedenbouwkundig ambtenaar⁷. De administratie organiseerde twee maal dergelijk opleidingsprogramma van 130 contacturen, en meer dan 200 gemeentelijke ambtenaren volgden het opleidingsprogramma. In een aanzienlijk deel van de 308 Vlaamse gemeenten zijn ambtenaren aangesteld als stedenbouwkundig ambtenaar nadat ze slaagden voor de test die het betrokken opleidingsprogramma afsloot. Daarnaast lieten (laten) de overgangsmaatregelen toe om ambtenaren die een opleiding ruimtelijke ordening volgden maar het diploma nog niet hadden, toch al aan te stellen⁸. Opmerkenswaard is dat die regelingen begeleid zijn door een subsidieregeling, waarbij de gemeenten zowel voor het vormingsprogramma dat

door de administratie werd ingericht, als voor reguliere opleidingen ruimtelijke ordening subsidies konden ontvangen. De subsidieregeling voor het volgen van regulieren opleidingen ruimtelijke ordening - dit wil zeggen de opleidingen die de onderwijswereld inricht - geldt overigens nog steeds.

Hoe dan ook is het belangrijk dat er bij de ambtenaren ruimtelijke ordening voldoende basiskennis op het vlak van de ruimtelijke ordening en stedenbouw aanwezig is. In veel gevallen kan het daarom noodzakelijk zijn dat, aanvullend bij de basisvorming, een specifiek diploma of opleiding inzake ruimtelijke planning of stedenbouw wordt behaald⁹.

De bestaande vereisten worden dan ook grotendeels overgenomen in de nieuwe Codex RO. Alleen wordt, vanuit de vaststelling dat het moeilijk blijft om voldoende ambtenaren te vinden met een specifiek diploma ruimtelijke ordening, in de nieuwe regeling voorzien dat bij **de aanstellingsvoorwaarden eventueel rekening zou kunnen worden gehouden met ' reeds eerder verworven competenties' op voorwaarde dat zij kunnen worden gevalideerd d.m.v. een bekwaamheidsbewijs in de zin van respectievelijk art. 39, 1°, dan wel art. 39, 2°, van het decreet betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.**

Die optie is ook gevolgd bij de principiële goedkeuring van een ontwerp van wijzigingsbesluit voor het uitvoeringsbesluit met betrekking tot de aanstellingsvoorwaarden. Het ontwerp is te vinden op de site www.ruimtelijkeordening.be en is thans voorgelegd aan de Raad van State.

Het diploma van master in de geografie dat afgeleverd wordt door de Vlaamse universiteiten is geen specifiek diploma ruimtelijke ordening, net zoals bijv. een diploma in de architectuur dat ook niet is. De opleiding geografie omvat een

basispakket, dat grotendeels bestaat uit wetenschappelijke pakketten, en dit basispakket kan individueel worden aangevuld met een specialisatiemodule. Naargelang de gekozen specialisatiemodule verwerft men al dan niet bijkomende kennis over ruimtelijke ordening en stedenbouw. De opleiding is daarmee nog niet gelijk te stellen met masters in de ruimtelijke ordening die door diverse onderwijsinstellingen in Vlaanderen worden georganiseerd. Naargelang de specialisatie die men al gevolgd heeft bij een andere master zal men allicht wel vrijstelling krijgen voor een aantal opleidingsonderdelen in de master ruimtelijke ordening.

Concluderend kan worden gesteld dat, om aangesteld te kunnen worden tot gemeentelijk stedenbouwkundig ambtenaar, het belangrijk blijft dat de kandidaten een ruime basiskennis van ruimtelijke ordening hebben. Zit die basiskennis niet in het behaalde diploma, dan kan men in de nieuwe regeling ook voldoen aan deze vereiste door het behalen van een gevalideerd bekwaamheidsbewijs (cf. supra). In die zin kan het diploma van master in de geografie worden beschouwd als een basisdiploma dat, afhankelijk van de gekozen specialisatie, al dan niet zal moeten worden aangevuld met een bijkomend diploma of een bewijs van bekwaamheid in de ruimtelijke ordening en stedenbouw. In die zin verschilt het diploma master in de geografie niet wezenlijk van andere diploma's op het niveau van het hoger onderwijs, dat naargelang van het geval ook moeten worden aangevuld met een basiskennis op het vlak van de ruimtelijke ordening en stedenbouw. Het masterdiploma geografie is evenwel niet gelijk te stellen met een masterdiploma ruimtelijke ordening, afgeleverd na een specifieke opleiding ruimtelijke ordening, en om die reden is het niet vermeld in de lijst van de diploma's ruimtelijke ordening die voldoen voor aanstelling als stedenbouwkundig ambtenaar.

Sandra Beckers nieuw afdelingshoofd provinciale afdeling Limburg

Recent heeft de administrateur-generaal van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur **Sandra Beckers aangesteld als afdelingshoofd van de provinciale afdeling Limburg**. Zij volgt Willy Honings op die op 1 maart 2010 met pensioen gaat.

Sandra Beckers is licentiate rechten (K.U.Leuven) en volgde een tweejarige postacademische opleiding Management Openbare Besturen aan de Universiteit Hasselt. Zij is sinds 1994 in dienst van het agentschap (de toenmalige Administratie voor Binnenlandse Aangelegenheden) in de provinciale afdeling Limburg. Tot voor haar aanstelling als afdelingshoofd was zij adjunct van de directeur, diensthoofd van de cel Financiën.

Voor de Limburgse lokale besturen is Sandra Beckers geen onbekende. Zij wordt het ankerpunt in hun contacten met ons agentschap. Zij zal in haar nieuwe functie ook nauw samenwerken met de Limburgse gouverneur Herman Reynders.

Wij wensen Sandra alle succes toe in haar nieuwe functie. Wij maken van deze gelegenheid ook gebruik om Willy Honings van harte te danken voor zijn jarenlange inzet als afdelingshoofd en wensen hem alle geluk voor de verdere toekomst.

Tot slot

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur beschikt naast het tijdschrift BinnenBand over nog andere communicatiekanalen, waarlangs zij informatie naar de lokale en provinciale besturen verspreidt.

Website: www.binnenland.vlaanderen.be

Binnen@nd is de elektronische nieuwsbrief van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. In deze nieuwsbrief is recente info over het binnenlands bestuur, het stedenbeleid en het inburgeringsbeleid in Vlaanderen opgenomen: beslissingen van de Vlaamse Regering, de minister, het Vlaams Parlement, het agentschap. De nieuwsbrief verschijnt zo vaak er nieuws te melden valt, hij heeft dus geen vaste periodiciteit. Wenst u de nieuwsbrief ook te ontvangen, dan kunt u zich abonneren via onze website op volgend adres <http://www.binnenland.vlaanderen.be/e-kranten.htm>

Publicaties: Over belangrijke nieuwe ontwikkelingen of nieuwe regelgeving geeft het Agentschap voor Binnenlands Bestuur een publicatie uit. U kunt alle publicaties bestellen via onze website. Besturen en andere geïnteresseerden kunnen onze publicaties gratis bestellen tot zover de voorraad strekt. Voor particulieren geldt wel de beperking van maximum twee exemplaren van dezelfde publicatie per aanvrager.

Naast bestelling via elektronische weg, kan u de publicaties ook aanvragen via:

- e-mail: martine.vanruyskensvelde@bz.vlaanderen.be
- telefoon: 02/553.40.39
- fax: 02/553.43.01

Beleidsdomein Bestuurszaken
Wegwijs in het Agentschap voor Binnenlands Bestuur
 provinciale afdelingen

Antwerpen

Limburg

Vlaams-Brabant

Oost-Vlaanderen

West-Vlaanderen

Agentschap voor Binnenlands Bestuur
 Afdeling Antwerpen
 Koningin Elisabethlei 22-24
 2018 Antwerpen
 fax: 03 240 53 77

binnenland.antwerpen@vlaanderen.be

Guy Peeters
 (afdelingshoofd) 03 240 51 19

Secretariaat
 Peter Verpoorte 03 240 53 26
 Ria Truyts 03 240 57 42

Coördinatie
 Jan Van Dyck 03 240 53 20

Hinder
 Hugo Cools 03 240 57 22

Overheidsopdrachten en patrimonium
 Dirk Janssens 03 240 53 25
 Walter Frans 03 240 55 96

Regelgeving en werking
 An Van Herck 03 240 53 92
 Sofie Andriessen 03 240 58 19

Personeel lokale besturen
 Jan Verhulst 03 240 55 28
 Hans Buysse 03 240 55 25

Financiën gemeenten en politiezones
 Leo Brouns 03 240 57 09
 Lieve Gyssens 03 240 53 31

Fiscaliteit
 Eddie Kassirer 03 240 53 13

Audit en Financiën OCMW's
 Geert Mertens 03 240 58 14
 Jan Pauwels 03 240 58 65

Erediensten
 André Van Beek 03 240 58 51
 Geert Mertens 03 240 58 14

Agentschap voor Binnenlands Bestuur
 Afdeling Limburg
 Universiteitslaan 1
 3500 Hasselt
 fax: 011 29 96 21

binnenland.limburg@vlaanderen.be

Sandra Beckers
 (afdelingshoofd) 011 29 96 50

Erwin Das
 (stafmedewerker) 011 29 96 35

Secretariaat 011 29 96 20

Coördinatie
 Frank Baret 011 29 96 43
 Jan Ruyters 011 29 96 73

Werking lokale overheden
 Wim Somers 011 29 96 66
 Ludo Callens 011 29 96 68

Personeel
 Maryse Bouduin 011 29 96 44
 Veerle Paulissen 011 29 96 45

Financiën
 Sandra Beckers 011 29 96 50
 Yolanda Van Sweevelt 011 29 96 60

Fiscaliteit
 Kristof Vanhamel 011 29 96 61

Overheidsopdrachten
 Kristine Van de Peer 011 29 96 75
 Carine Wolfs (erediensten) 011 29 96 88

Patrimonium en PPS
 N.N. 011 29 96 75
 011 29 96 84

Politie, Welzijn, Ruimtelijke Ordening
 Denise Robben 011 29 96 84

Audit OCMW's
 Liesbeth Maesen 011 29 96 58
 Kenny Bosch 011 29 96 72

Agentschap voor Binnenlands Bestuur
 Afdeling Vlaams-Brabant
 Ubicenter, 1ste verdieping
 Philipssite 5
 3001 Leuven fax: 016 26 90 08

binnenland.vlaamsbrabant@vlaanderen.be

Nicole Pijpops
 (afdelingshoofd) 016 26 90 06

Stafmedewerker 016 26 90 19
 Steve Waeyaert

Secretariaat 016 26 90 68

Werking lokale overheden
 Geert Demarsin 016 26 90 05
 Kris Vermeersch 016 26 90 65

Personeel
 Ludo Steenwinkel 016 26 90 50
 Erik Moulart 016 26 90 62

Financiën
 Koen Van Lierde 016 26 90 75

Fiscaliteit
 Veerle Coomans 016 26 90 64
 Olivia Solemé 016 26 90 87

Overheidsopdrachten
 Geert Demarsin 016 26 90 05
 Nele Smets 016 26 90 30

Patrimonium
 Geert Demarsin 016 26 90 05
 Caroline Corbeels 016 26 90 34

Audit OCMW's
 Koen Van Lierde 016 26 90 75
 Lotte Leenders 016 26 90 85

Agentschap voor Binnenlands Bestuur
 Afdeling Oost-Vlaanderen
 Gouvernementstraat 1
 9000 Gent
 fax: 09 267 82 99

binnenland.oostvlaanderen@vlaanderen.be

Riet Erauw-Zegers
 (afdelingshoofd) 09 267 81 23

Coördinatie en ondersteuning
 Raymonde Rommel 09 267 82 50
 Kris Coupé 09 267 83 82
 Wim Vandenhaute 09 267 82 28
 Liesbeth De Clercq
 (stafmedewerker
 secretariaat) 09 267 82 46

Werking lokale overheden
 Johan Nyckees 09 267 84 07
 An De Meester 09 267 84 08

Personeel
 Wim Vandenhaute 09 267 82 28
 Charlotte Van den Bossche 09 267 82 22

Financiën
 Bernard Struyve 09 267 82 32
 Marc De Vos 09 267 82 91

Fiscaliteit en cel erediensten
 Marleen De Groote 09 267 83 70
 Johan Mortier 09 267 83 79

Overheidsopdrachten en patrimonium
 Mieke Van Moen 09 267 82 47
 An De Gussemé 09 267 84 91

Audit OCMW's
 Guillame Descamps 09 267 83 75
 Liesbeth De Moor 09 267 83 73

Agentschap voor Binnenlands Bestuur
 Afdeling West-Vlaanderen
 Burg 4
 8000 Brugge
 fax: 050 40 56 00

binnenland.westvlaanderen@vlaanderen.be

Bruno Vanmarcke
 (afdelingshoofd) 050 40 56 36
 secretariaat 050 40 56 76

Coördinatie
 Heidi Godderis 050 40 56 25
 Thomas Van Langenhove 050 40 56 06

Werking lokale overheden
 Caroline Dumoulin 050 40 56 34
 Emmanuel Dethier 050 40 56 72

Personeel
 Marthe Claeys 050 40 56 50
 Jan Coudron 050 40 56 05

Financiën
 Willem Van Damme 050 40 56 59
 Susy Vlamynck
 (erediensten) 050 40 56 68

Fiscaliteit
 Pascale Verhaeghe 050 40 56 63
 Willem Van Damme 050 40 56 59

Overheidsopdrachten
 Ivan Hoste 050 40 56 43
 Caroline Hollevoet 050 40 56 47

Patrimonium
 Ivan Hoste 050 40 56 43
 Pieter Van Maldegem 050 40 56 46

Audit OCMW's
 Virginie Lakiere 050 40 56 61
 Hans Verplancke 050 40 56 73
 Hannelore Coulier 050 40 56 17

Beleidsdomein Bestuurszaken
Wegwijs in het Agentschap voor Binnenlands Bestuur
centrale afdelingen — Boudewijnlaan 30 bus 70, 1000 Brussel

Algemeen directeur

Sami Souguir 02 553 43 25
fax: 02 553 43 01

secretariaat 02 553 40 38 of 02 553 01 91

**Afdeling Beleid Binnenland, Steden
en Inburgering**

Beleid Binnenland

Sami Souguir 02 553 43 25

Stedenbeleid

Monique De Ceuster 02 553 40 29
info@thuisindestad.be

Integratie

Luus Heyligen 02 553 33 12
integratie@vlaanderen.be

Inburgering

Annie Degroote 02 553 32 53
inburgering@vlaanderen.be

Afdeling Organisatie en Beheer

begroting, federaal token, website,
verkiezingen, BinnenBand, Jaarbeeld,
mandatendatabank

binnenland@vlaanderen.be
binnenland-verkiezingen@vlaanderen.be

Piet Van der Plas (afdelingshoofd) 02 553 59 03
fax: 02 553 43 01

secretariaat 02 553 40 21 of 02 553 43 37

Begroting

Jeroen Dejonckheere 02 553 44 37

Mandatendatabank

Chris Claesen 02 553 39 85

Website en lay-out

Sylvie Van de Waeter 02 553 38 30

Verkiezingen en ICT

Tom Doesselaere 02 553 40 12

administrateur-generaal

Guido Decoster 02 553 39 26
fax: 02 553 43 01

secretariaat 02 553 39 24
of 02 553 39 46

Internationale aangelegenheden 02 553 43 07
Erik Vander Peypen

binnenland@vlaanderen.be

**Afdeling Lokale en Provinciale Besturen
Financiën en Personeel**

Johan Ide (afdelingshoofd) 02 553 40 03
fax: 02 553 40 02

secretariaat 02 553 37 82

binnenland-personeel@vlaanderen.be
binnenland-financies@vlaanderen.be
gesubsidieerdeinfrastructuur@vlaanderen.be

Financiën

Johan Ide 02 553 40 03
Ann De Saedeleer (fondsen) 02 553 39 78
Steve De Boever* 02 553 40 07
Nico De Vulder* 02 553 39 62

Fiscaliteit

Lieve Lemoine 02 553 39 76
Steve De Boever 02 553 40 07

Nieuw Financieel Instrumentarium 02 553 35 14

Gesubsidieerde infrastructuur

Jan Baeyens 02 553 75 62

Personeel

Hugo Van de Meersche 02 553 39 65
Ivo Driesen 02 553 39 99

Vormingscentrum lokale besturen

Hilde Vanmechelen 02 553 39 75

*voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en lokale openbare bedrijven

**Afdeling Lokale en Provinciale Besturen
Regelgeving en Werking**

Rudy Janssens (afdelingshoofd) 02 553 39 70
fax: 02 553 39 52

secretariaat 02 553 43 21
of 02 553 37 13

binnenland-juridisch@vlaanderen.be

Organieke regelgeving

Marc Verhulst* 02 553 01 99
Wouter Verhille 02 553 41 69
Jeroen Van der Meeren** 02 553 43 05
Anneleen Christiaens* 02 553 39 59

Werking lokale overheden

Jo Craeghs 02 553 40 11

**Werking intergemeentelijke samenwerkingsverbanden,
autonome bedrijven en OCMW-verenigingen**

Marc Verhulst 02 553 01 99
Anneleen Christiaens 02 553 39 59

Overheidsopdrachten

Joan Halsberghe 02 553 35 27
Cathy Van Durmen 02 553 38 84

Patrimonium

Jeroen Van der Meeren 02 553 43 05

Begraafplaatsen en lijkbezorging

Edwin Lefebre 02 553 40 16

*voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en lokale openbare
bedrijven

**voor de OCMW-verenigingen